Қазақстан Республикасы еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі «Еңбек ресурстарын дамыту орталығы» АҚ

	«БЕІ	КІТІЛГЕН»
	«Еңбек ұ	ресурстарын
	дамыту ор	талығы» АҚ
	Арғі	ындықов Д.Р.
<u> </u>	<u></u> »	2021 жыл

Онлайн режимде қысқа мерзімді оқыту Порталында жұмыс жасау бойынша авторларға арналған ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛЫҚ

Мазмұны

1	Әдістемелік нұсқаулықта қолданылатын анықтамалар	мен	3
	қысқартулар		
2	Кіріспе		4
3			4
4	Порталға автор ретінде кіру		9
5	Автордың профилі. Жеке деректерді қарау және редакциялау		10
6	Автордың жеке мәзірі. Статистика, есеп беру		13
7	Менің курстарым		14
8	Курсты жобалау		16
9	Порталда курс құру		22
10	Модуль немесе сабақ атауын құру		26
11	Сабақты құру		27
12	Тест тапсырмаларынан тұратын сабақ құру		34
13	Қорытынды тестілеуді құру		37
14	Курсты жариялау		37
15	Автордың өзінің YouTube арнасын құруы		38
16	Курс мазмұнының бірегейлігіне қойылатын талаптар		44
17	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар тұлғалар үшін қол жетімділ	іік	44
18	Автордың курсты сүйемелдеу жөніндегі міндеттері		44
19	Курстың модерациясы		45
			46

1. Әдістемелік нұсқаулықта қолданылатын анықтамалар мен қысқартулар:

ҚР ЕжХӘҚМ – Қазақстан Республикасы еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі;

«ЕРДО» АҚ – «Еңбек ресурстарын дамыту орталығы» акционерлік қоғамы «Электрондық еңбек биржасы» мемлекеттік ақпараттық порталына қолдау және жүйеліктехникалық қызмет көрсететін ұйым;

ЭЕБ - электрондық еңбек биржасы;

Онлайн режимде қысқамерзімді оқыту Порталы (https://skills.enbek.kz/) (бұдан әрі - Портал) – Қазақстан Республикасы азаматтарын еңбек нарығында сұранысқа ие дағдыларға онлайн режимде қысқамерзімді оқыту функцияларын қамтитын «Электрондық еңбек биржасы» ақпараттық порталының ішкі жүйесі және (немесе) құрамдас бөлігі;

Автор – кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыратын жеке тұлға және (немесе) заңды тұлға, контентті жасаушы ретінде әрекет етушілер;

Білім алушылар – келесі тұлғалардан тұратын онлайн режимде қысқа мерзімді оқытудың қатысушысы:

- 1) жұмыс іздеуші тұлғалар;
- 2) жұмыссыздар;
- 3) мүгедектер;
- 4) мүгедек балаларды тәрбиелеп отырған ата-аналар, асырап алушылар, қорғаншылар (қамқоршылар);
 - 5) аз қамтылған және (немесе) көпбалалы отбасылардың мүшелері;
- 6) бас бостандығынан айыру орындарынан босатылған және (немесе) мәжбүрлеп емдеуден өткен адамдар;
- 7) он сегіз жастан жиырма тоғыз жасқа дейінгі балалар үйлерінің тәрбиеленушілері, жетім балалар және ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалар;
 - 8) студенттер;
 - 9) жұмыс істейтін, өзін-өзі жұмыспен қамтыған және басқа да мүдделі адамдар.

Модератор - «ЕРДО» АҚ, Порталдағы мазмұнның сапасы және бірегейлігі, олардың мазмұнының белгіленген тақырыптарға сәйкестігін мониторингілеу және бақылауға жауапты;

Кәсіптік сала – ортақ интеграциялық негізі бар (ұқсас немесе жақын мақсаты, объектілері, технологиялары, оның ішінде еңбек құралдары) және оларды орындау үшін еңбек функциялары мен құзыреттерінің ұқсас жиынтығын көздейтін кәсіптер жиынтығы;

Кәсіп – арнайы дайындық нәтижесінде алынған және тиісті білім беру құжаттарымен расталған белгілі бір білімді, білікті және практикалық дағдыларды қажет ететін адамның еңбек қызметінің негізгі кәсібі;

Дағды нақты кәсіп шегінде нақты міндеттер мен міндеттемелерді орындау қабілеті, оның екі белгісі болады: А) дағдылар деңгейі орындалатын міндеттер мен міндеттемелердің құрделілігі мен көлемін айқындайды; Б) дағдылардың арналуы пайдаланылатын білім саласын, пайдаланылатын құралдар мен жабдықтарды, өңделетін немесе пайдаланылатын материалдар мен өндірілетін тауарлардың және көрсетілетін қызметтердің түрлерін назарға ала отырып, орындалатын міндеттер мен міндеттемелердің сипаттамасы мен шеңберін айқындайды;

Кәсіби дағдылар – бұл функционалдық міндеттерді сапалы орындау үшін қажетті және орындалатын жұмыстардың ерекшелігіне тікелей байланысты білім және дағдылар. Кәсіби дағдылардың басты ерекшелігі реттелген салалық стандарттармен, нормалармен, заңдармен және т.б. кәсіби дағдыны меңгеру деңгейінің өлшенуінде және оқу барысында игерілу мүмкіндігінде.

Икемді дағдылар – бұл жұмыс процесіне табысты қатысуға, жоғары өнімділікке жауап беретін және айқаспалы болып табылатын мамандандырылмаған, мансап үшін маңызды кәсіби емес дағдылар жиынтығы, яғни олар белгілі бір пәндік саламен байланысты емес.

Сертификат — сәйкестендіру нөмірі және берілген күні көрсетілген, Порталда ұсынылған онлайн курстан өту арқылы кәсіби және/немесе икемді дағдыларды меңгергенін растайтын атаулы электрондық құжат.

Квота — жұмыс іздеп жүрген тұлғалар, жұмыссыздар, табысы аз және (немесе) көп балалы отбасылардың мүшелері, мүгедектер, мүгедек балаларды тәрбиелеп отырған ата-аналар, асырап алушылар, қорғаншылар (қамқоршылар), бас бостандығынан айыру орындарынан босатылған және (немесе) мәжбүрлеп емдеуден өткен адамдар, он сегіз жастан жиырма тоғыз жасқа дейінгі балалар үйлерінің тәрбиеленушілері, жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалар үшін жұмыспен қамту саласындағы уәкілетті орган бөлетін қаражат есебінен онлайн режимде қысқа мерзімді оқытудан өту және дағдыны(ларды) игеру мүмкіндігі.

2. Кіріспе

Әдістемелік нұсқаулық авторлаға онлайн режимде қысқамерзімді оқыту Порталында жұмыс жасау бойынша теориялық және практикалық көмек көрсету мақсатында, Порталдағы курстардың базалық сапасын қамтамасыз етуге ықпал ететін курстардың жобасына, құрылымына және рәсімдеуіне қойылатын негізгі талаптар мен ұсыныстар әзірленді.

Онлайн режимде қысқа мерзімді оқыту - білім алушылардың дағдыны(ларды) өз бетінше игеруіне бағытталған онлайн технологиялар арқылы іске асырылатын және өзара байланысты электрондық оқыту нысандары мен материалдарының (мәтіндер, аудио-және бейнематериалдар, презентациялық материалдар, бақылау тапсырмалары және өзге де зияткерлік меншік объектілері) жиынтығын қамтитын ұйымдастырылған мақсатты білім беру процесі.

Курстарды құрудың мақсаттары:

- «өмір бойы білім алу» принципін дамыту;
- халықтың барлық санаттарын қысқа мерзімді оқыту және біліктілігін арттыру үшін икемді цифрлық жағдайлар жасау;
- білім алушылардың орналасуына, білім деңгейіне және тәжірибесіне қарамастан білімге қол жетімділікті арттыру;
 - онлайн/цифрлік оқыту нарығын дамыту үшін жағдайлар жасау.

Курсты құру кезінде Авторлар алдымен оның кімге арналғанын, курстың мақсатты аудиториясы кім екенін түсінуі керек. Жалпы, онлайн режимде қысқа мерзімді оқыту жұмыссыздарға және халықтың әлеуметтік осал топтарына бағытталған, дегенмен, Порталда оқыту біліктілігін арттырғысы келетін, қайта оқығысы келетін, мансап үшін жаңа кәсіби және икемді дағдыларды игергісі келетін барлық адамдар үшін қол жетімді болады.

Сонымен, Порталдың мақсатты аудиториясы: біліктілікті алу және арттыру, жұмысқа орналасу мүмкіндіктерін және мансаптық әлеуетті арттыруға мүдделі Қазақстанның ересек халкы.

3. Автор ретінде тіркелу

Автор ретінде тіркелу үшін сізге Порталдың негізгі парағының мазмұнын «Курстардың авторы болу» бөліміне дейін төменге айналдырып, содан кейін «Мен курстың авторы болғым келеді» батырмасын басу керек.

Батырманы басқаннан кейін сіз курстың Авторларына арналған кіріспе ақпараты бар бетке ауысасыз, онда парақта:

- Порталдағы серіктестік пен жұмыстың артықшылықтары;
- Порталдағы жұмыстың негізгі алгоритмі: тіркелу, курсты құру, модерациядан өту;
- Авторлардың курстарының құнын алдын-ала есептеуге арналған калькулятор.

Курс құнының калькуляторы квота бойынша курсты төлеу құнын алдын ала есептеуге мүмкіндік береді.

Курстың құнын есептеу үшін келесі параметрлер қолданылады:

Курстың ұзақтығы (сағ). Сағатпен берілген курсты оқудың болжамды орташа ұзақтығы. Курс құрылған кезде есептеледі. Егер сіз нақты сағат санын білмесеңіз, шамамен ұзақтық санын көрсетіңіз. Курстың ұзақтығы оның құнына тікелей әсер етеді.

Білім беру мазмұнының форматы. Курста берілген оқу материалдарын ұсыну форматы (мәтін, аудио, видео, презентация және басқа материалдар). Материалдарды ұсынудың әр түрлі формалары неғұрлым көп қолданылса, төлемақы коэффициенті соғұрлым жоғары болады.

Аралық тесттер. Курста аралық тестілердің болуы төлемақы коэффициентін жоғарылатады. Автор әр сабақтан/модульден кейін оқу материалының мазмұнына байланысты тест тапсырмаларын дайындай алады.

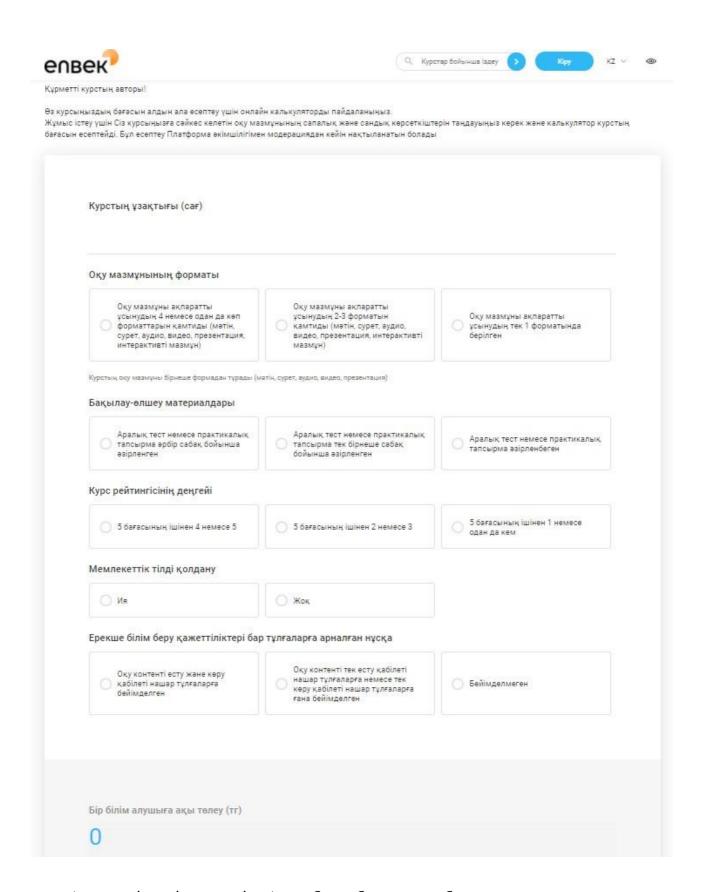
Практикалық тапсырма. Курста практикалық тапсырмалардың болуы төлемақы коэффициентін жоғарылатады.

Курстың рейтингі. Егер курс жарияланған болса немесе оның қандай болатынына сенуге негіз болса (мысалы, бұрын жарияланған курстарыңыз негізінде), онда тиісті рейтингті көрсетіңіз. Басқа жағдайларда рейтингті көрсетпеу ұсынылады. Рейтинг айына бір рет жаңартылып отырады.

Тілдік орта. Курстың құрылған тілі. Қазақ тіліндегі курстардың төлемақы коэффициенті жоғары болады.

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар тұлғаларға арналған нұсқа. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар тұлғалар үшін курстық материалды бейімдеу төлемақы мөлшерін жоғарылатады.

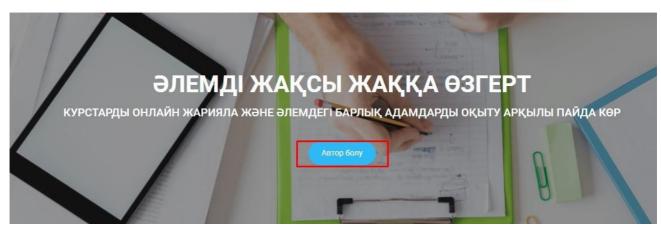
Жоғарыда берілген білім мазмұнының барлық сапалық және сандық көрсеткіштерін енгізгеннен кейін калькулятор автоматты түрде бір білім алушыны оқытудың төлемақы мөлшерін көрсетеді. Бұл Сіздің курстың бағасын алдын-ала есептеу болады, курстың модерациясынан кейін соңғы құны нақтыланады.

Автор ретінде тіркелу үшін «Автор болу» батырмасын басу керек.

Батыраны басқаннан кейін браузерде келесі мәліметтерді қамтитын тіркеу деректерін енгізуге арналған терезе пайда болады:

Электрондық пошта. Авторизация үшін және профиль оқиғалары туралы хабарлама алу үшін пайдаланылатын электрондық пошта деректерін енгізу қажет (курстарды жариялау, білім алушыларданн немесе Портал модераторынан жаңа хабарламалар және т.б.).

Пароль. Порталда авторизациялау үшін қолданылатын пароль.

Пароль келесі талаптарға сай болуы керек:

- 1. Парольдің сөздің ұзындығы кем дегенде 8 және 14 таңбадан аспауы керек.
- 2. Пароль латын алфавитінің әріптерінен (A-z), араб сандарынан (0-9) және осы талаптардың 4-тармағында келтірілген арнайы таңбалардан тұруы керек.
 - 3. Парольдің әріптік бөлігінде кіші және үлкен (бас) әріптер болуы керек.
 - 4. Парольде келесі таңбалардың кем дегенде біреуі болуы керек:

$$(.,:;?!*+\%-<>@[]{}/{_{\{\}}}$$
.

ЖСН/БСН. Тіркелген ұйымның ЖСН немесе БСН көрсету қажет.

ЖСН «Сәйкестендіру нөмірлерінің ұлттық тізілімдері туралы» 2007 ж. 12.01 № 223-ІІІ ҚР Заңының 9-бабы 7-тармағына сәйкес жеке кәсіпкерлермен көрсетіледі¹.

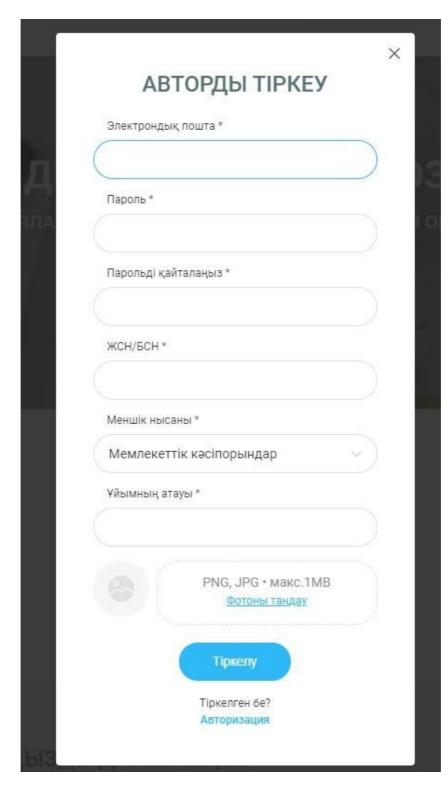
БСН «Сәйкестендіру нөмірлерінің ұлттық тізілімдері туралы» 2007 ж. 12.01 № 223-ІІІ ҚР Заңының 9-бабы 8-тармағында көрсетілген ұйымдармен көрсетеді көрсетіледі¹.

Меншік түрі. Тізімнен заңды тұлғаның меншік формасын таңдау қажет.

Ұйымның атауы. Атау септігінде ұйымның атауын көрсету қажет (тіркеу құжаттарындағыдай).

Фотосуретті таңдаңыз. Порталға курстың Авторы үшін логотип ретінде қолданылатын фотосуретті немесе суретті жүктеуге болады.

 $^{1\} http://adilet.zan.kz/rus/docs/Z070000223_/z070223.htm$

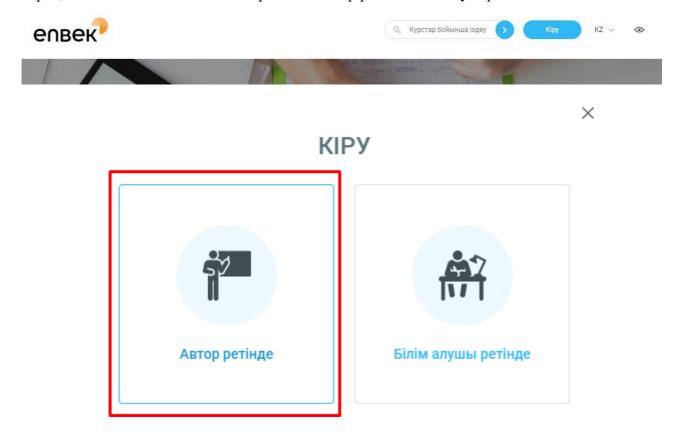

Тіркеуге қажетті барлық өрістерді толтырғаннан кейін (* таңбасымен белгіленген) «Тіркелу» батырмасын басу керек, содан кейін сәтті тіркелу туралы хабарлама көрсетілгенге дейін күту керек (немесе тіркеу деректерін көрсеткен кезде жіберілген және қызыл түспен белгіленген қателерді түзетіңіз).

Сәтті тіркелгеннен кейін көрсетілген электрондық мекенжайға автор ретінде тіркелгенін растау хаты келеді, сізге электрондық мекенжайды растау үшін сілтеме бойынша өту қажет.

4. Порталға Автор ретінде кіріңіз

Порталға автор ретінде кіру үшін Порталдың негізгі бетіндегі «Кіру» батырмасын басу керек, содан кейін пайда болған терезеде «Автор ретінде» таңдау керек.

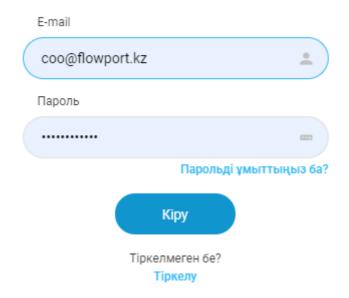

Батырманы басқаннан кейін Сізге кіру үшін қажетті деректерді енгізу терезесі пайда болады – автордың есептік жазбасын тіркеу кезінде көрсетілген электрондық пошта мекенжайы (E-Mail) және пароль.

Егер пароль жоғалған болса, сіз «Парольді ұмыттыңыз» батырмасын басып, содан кейін тіркеу кезінде көрсетілген электрондық пошта мекенжайын енгізе аласыз, оған жоғалған парольді қалпына келтіру бойынша нұсқаулар жіберіледі.

X

5. Автордың профилі. Жеке деректерді қарау және редакциялау

Авторлар үшін сәтті авторизациядан кейін келесі қосымшалардан тұратын профиль беті көрсетіледі:

1) Ұйым туралы ақпарат. Бөлімде статистикалық мәліметтер бар профиль туралы ақпарат (рейтинг, пікірлер, білім алушылар саны, жарияланған курстар, берілген сертификаттар саны), сондай-ақ білім алушылар назарына ұсынылған ұйым туралы ақпарат:

ұйым атауы немесе курсты құруға жауапты тұлға туралы мәліметтер (немесе Порталда ұйымның мүдделерін білдіруші);

мамандандыру - өрісті толтыру кезінде Авторға ҚР статистика агенттігі төрағасының 2008 жылғы 20.05. N67 бұйрығымен бекітілген Экономикалық қызметтің жалпы жіктеуішін (ЭҚЖЖ) қолдану ұсынылады. 2

ұйымның қызметі туралы қысқаша ақпарат;

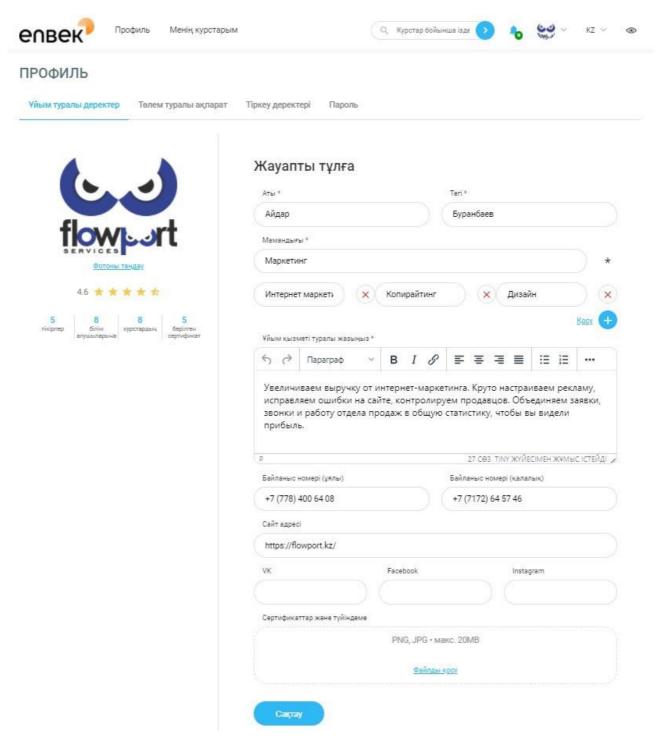
байланыс ақпараты (телефон нөмірі, веб-сайттың мекен-жайы, әлеуметтік желілердегі парақтар);

Автор жүктеген курстардың тақырыбына сәйкес келетін педагогикалық немесе кәсіптік жұмыс тәжірибесін (.pdf форматындағы түйіндемені жүктеңіз) немесе тиісті сертификат/диплом курстар тақырыбына сәйкес салалардағы кәсіпқойлықты растайтын басқа құжат;

Бұл 1.5-тармақты Модератор тексереді. Ұсынылған құжаттардың курстардың жарияланған тақырыбына сәйкес келмеуі Порталда курстарды жариялаудан бас тартудың бір себебі болуы мүмкін.

Авторға жарияланған ақпаратты көруге де, редакциялауға да мүмкіндік беріледі.

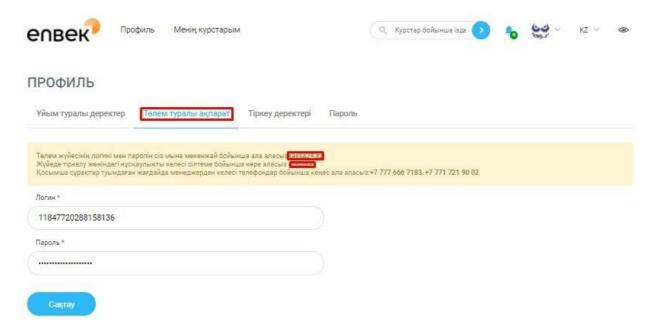
² https://stat.gov.kz/api/getFile/?docId=ESTAT104389

Төлем туралы ақпарат. Бөлімде жарияланған ақылы курстарда оқуға қаражат аудару үшін пайдаланылатын төлем деректемелері туралы ақпарат, сондай-ақ қаржылық операцияларды жүзеге асыру үшін пайдаланылатын Kassa24.kz төлем жүйесінің Порталында тіркелу туралы ақпарат бар.

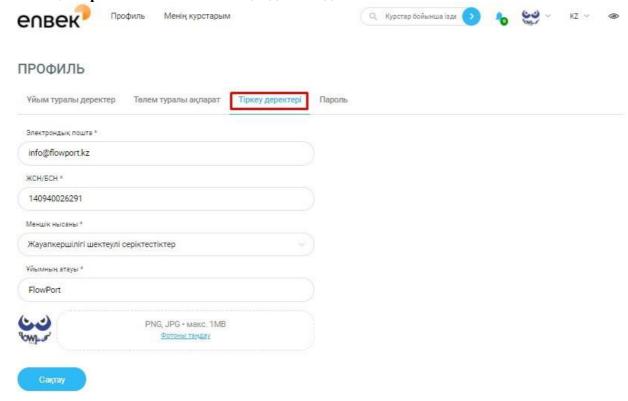
HAЗАР АУДАРЫҢЫЗ! Оқу ақысы және Авторларға ақылы курстар үшін төлемдер Kassa24.kz төлем жүйесі арқылы ғана жүзеге асырылады.

Төлем жүйесін пайдалану жөніндегі нұсқаулықты төлем туралы ақпарат парағындағы сілтеме бойынша немесе Kassa24.kz менеджеріне ұсынылған телефон нөмірлері бойынша хабарласу арқылы алуға болады.

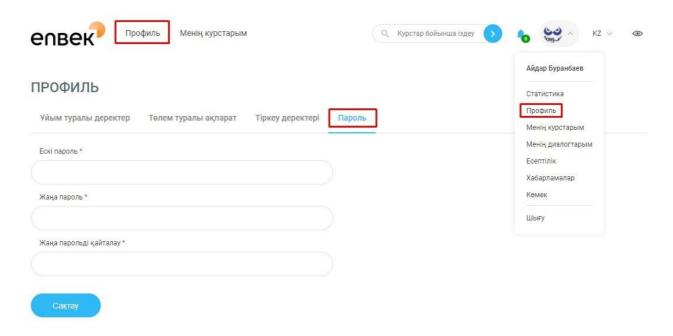

Тіркеу деректері. Бөлімде тіркеу кезінде көрсетілген мәліметтер бар және оларды редакциялау мүмкіндігі қарастырылған.

НАЗАР АУДАРЫҢЫЗ! Электрондық пошта мекенжайын өңдеу кезінде абай болыңыз. Әрі қарай авторизациялау, хабарламалар алу және парольді қалпына келтіру үшін жаңа көрсетілген мекен-жай қолданылады!

Пароль. Бұрын сақталған парольді өзгертуге мүмкіндік беретін бөлім. Қажет болса, бұл бөлімдерге парақтың жоғарғы жағындағы «Профиль» сілтемесін басу арқылы немесе пайдаланушының жеке мәзірі арқылы қол жеткізе аласыз.

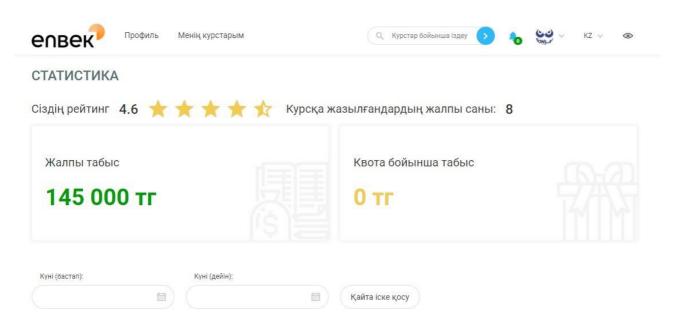

6. Автордың жеке мәзірі. Статистика, есеп беру

Автордың жеке мәзірінде келесі функционалдық мүмкіндіктер бар:

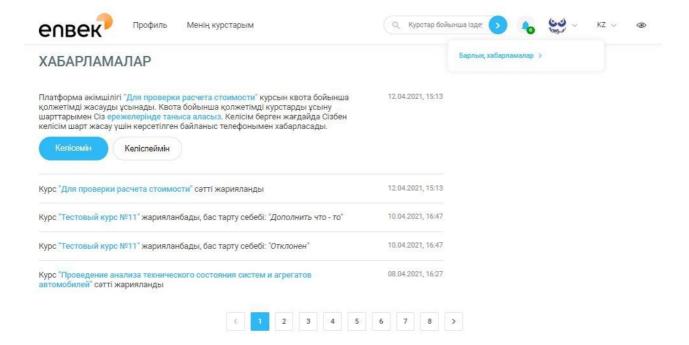
Статистика. Сіздің курстарыңызға қабылданған жазылған білім алушылардың саны, төлем әдісі және сіздің курстарыңыздың орташа бағасы туралы ақпарат пен инфографикадан тұрады.

НАЗАР АУДАРЫҢЫЗ! Квота бойынша төленген төлемдер жалпы табыстың статистикасында ескеріледі.

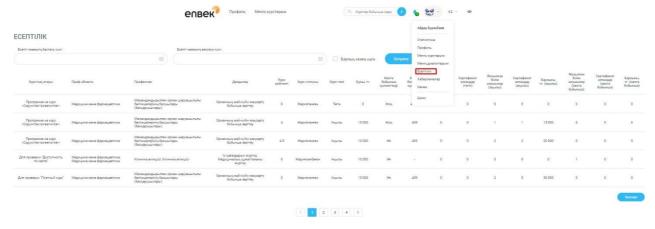

Менің диалогтарым. Техникалық қолдау және сіздің курстарыңыздың білім алушылрымен байланыс тарихынан тұрады.

Хабарландырулар. Сіздің хабарландырулар тарихынан тұрады. Сонымен қатар сайттың жоғарғы жағындағы қоңырауды басу арқылы жаңа хабарландыруларды көре аласыз. Хабарламалар тарихына көшу Автордың жеке мәзірінен «Хабарламалар» тармағын таңдау немесе «Барлық хабарламалар» батырмасын басу арқылы қол жетімді.

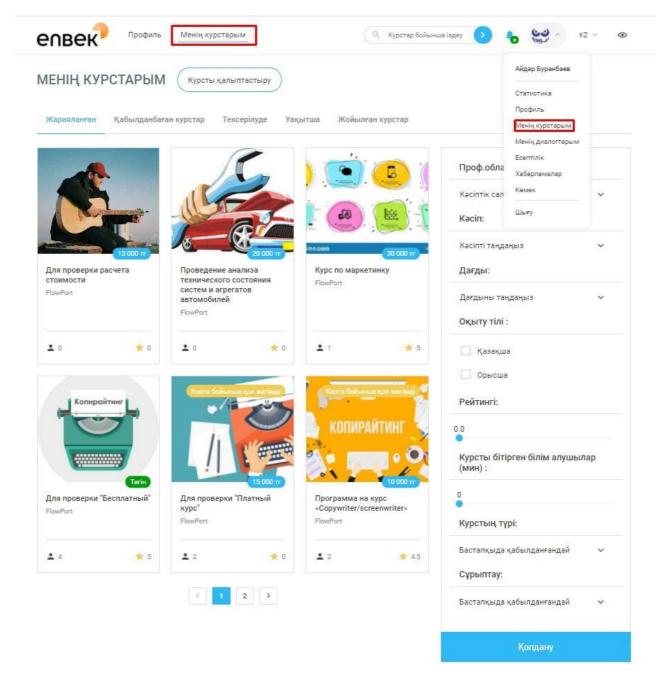

Есеп беру. Автордың барлық курстары бойынша барлық уақытта да, белгілі бір мерзімге де есептерді қарауға, жасауға және экспорттауға мүмкіндік беретін бөлім.

7. Менің курстарым

«Менің курстарым» бөлімін Автордың жеке мәзірінен өту арқылы немесе Порталдың жоғарғы жағындағы «Менің курстарым» батырмасын басу арқылы қол жетімді.

Бөлім бұрын құрылған курстарды құруға және көруге мүмкіндік береді, қажет болған жағдайда оларды терезенің оң жағында көрсетілген параметрлер бойынша фильтрлейді. Бөлімде келесі қосымшалар бар:

Жарияланған. Порталда жарияланған және білім алушыларға жазылу үшін қол жетімді курстар. «Квота бойынша қол жетімді» деген сары түсті белгі курстың квота бойынша қолжетімділігін және жазылуға болатындығын көрсетеді.

Қабылданбаған курстар. Бұрын жариялауға бағытталған, бірақ қандай да бір себептермен Портал модераторының тексеруінен өтпеген курстар.

Тексерілуде. Қазіргі уақытта Портал модераторының тексеруіндегі курстар.

Жобалар. Құрылған курстар, бірақ Порталдың модераторына тексеруге жіберілмеген курстар.

НАЗАР АУДАРЫҢЫЗ! Тек «Қабылданбаған курстар» және «Жобалар» қосымшаларындағы курстарды өңдеуге болады.

Алынып тасталған курстар. Автордың бұрын қандай да бір себептермен алыптастаған курстары. Бұрын жойылған курсты қалпына келтіруге болады, содан кейін ол жобаларға орналастырылады және Портал модераторының екінші тексерісін талап етеді.

8. Курсты жобалау

1-қадам. Курсты құру кезінде автор Кәсіби саланы - Кәсіптерді - Дағдыны(ларды) таңдайды.

Кәсіби сала:

Порталда Авторға 24 кәсіби саланың тізімі қол жетімді: Басшылар, Мемлекеттік қызмет, ІТ және телекоммуникациялар, НК және хатшылық, Қаржы және есеп, Тұрғын үй және тамақтану, Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығы және абаттандыру, Мәдениет және спорт, Сауда және қойма ісі, Маркетинг және БАҚ, Көлік және логистика, Медицина және фармацевтика, Әлеуметтік қызметтер, Ғылым және консалтинг, Біліктілігі жоқ мамандықтар, Мұнай, газ, ресурстарды өндіру, Энергетика, Құрылыс және сәулет, Білім және тәрбие, Өндіріс, Ауыл шаруашылығы, Қауіпсіздік және төтенше жағдайлар, Жеке қызметтер және қызметтер, Құқықтану.

Мысалы, Көлік және логистика

Кәсіп:

Порталда Авторға Ұлттық кәсіптер жіктеуішінің 9 тобы бойынша ең жиі кездесетін **2060** кәсіптің тізімі қол жетімді

Мысалы, Автомобильдерді жөндеу бойынша слесарь

<u>Дағдылар:</u>

Порталда Авторға Ұлттық кәсіптер жіктеуішінің **874** кәсіптер топтары бойынша ең көп таралған **3093** кәсіби және **35** икемді дағдылар тізімі қол жетімді.

Мысалы,

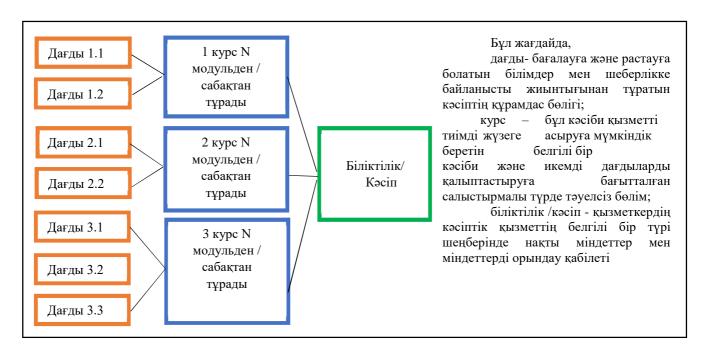
- 1. Автомобиль бөлшектерін жөндеу және ауыстыру
- 2. <u> Әр түрлі маркалы және модельдегі автомобильдердің жұмыс істеу принциптері мен құрылғыларын білу</u>

Автор бір курс аясында білім алушыға таңдаған кәсібін ескере отырып, бір немесе бірнеше кәсіби дағдыларды игеруге мүмкіндік беретін білім мазмұнын ұсына алады.

Мысалы, Автор «Автокөлік бөлшектерін жөндеу және ауыстыру» және «Әр түрлі маркалы автомобильдердің жұмыс істеу принциптері мен құрылғыларын білу» атты екі дағдыны игеруге бағытталған «Автомобильдерді жөндеуге арналған слесарь» кәсібі бойынша курстық материалдарды қалыптастыра алады.

Бір курс аясында игерілген дағдылар бірнеше туыстас кәсіптерге тиесілі болуы мүмкін. Мысалы, «Слесарлық жұмыстарды орындау» дағдысы «Автомобильдерді жөндеу слесары» және «Дизельді қозғалтқыштарды жөндеу слесарі» деген екі туыстас кәсіпке сәйкес келеді. Бұл білім алушының жұмысқа орналасу мүмкіндігін жоғарылатады.

Автордың білім алушылардың толық біліктілікті/мамандықты игеруіне бағытталған бір немесе бірнеше дағдылар бойынша курстардың кез келген санын әзірлеу және жүктеу мүмкіндігі бар (1-сурет). Курс материалдарын білім алушылар кез келген мерзімде жүйелі түрде зерделей алады.

1-сурет. Біліктілікті/мамандықты игеруге бағытталған дағдылар бойынша курстарды әзірлеу схемасы

Мысалы, «Автомобильдерді жөндеу бойынша слесарь» кәсібін игеруге бағытталған дағдылар бойынша курстарын әзірлеу

- Курс 1. Сызбаларды құрастыру, оқу және орындау
- **Дагды 1.1** Техниалық сызу қағидаларын, сызуларды ресімдеу қағидаларын, конструкторлық құжаттаманы әзірлеу және ресімдеу қағидаларын қолдану
 - Дагды 1.2 Сызуларды орындау және оқу
- **Курс 2.** Автокөлік саласында қолданылатын металдарды, олардың қорытпаларын, материалдарды қолдану
- **Дағды 2.1** Металдардың және олардың қорытпаларының кристалдану және құрылым түзілу процестерінің, олардың жылу өңдеу негіздерінің, металдарды мүжілуден сақтау әдістерінің заңдылығын қолдану
- **Дагды 2.2** Композициялық материалдарды жіктеуді және оларды алу әдістерін қолдану
 - Дагды 2.3 Кесуді есептеу және оның оңтайлы режимін тағайындау
 - Курс 3. Еңбекті және қоршаған ортаны қорғау құралдары және әдістерін қолдану
- **Дагды 3.1** Кәсіпорында еңбек заңнамасының және еңбекті қорғаудың жалпы ережелерін білу
- **Дагды 3.2** Кәсіби қызмет саласындағы еңбек жағдайларын, жарақаттық және зиянды факторларды талдау
 - Дагды 3.3 Автомобиль компаниялары туралы ақпаратқа ие болу
- **Дагды 3.4** Жеңіл және жүк көліктеріне қызмет көрсету станциялары жұмысының сипаттамасы
 - Дагды 3.5 Автомобиль жөндеу кәсіпорнының жұмыс сипаттамасы
 - **Дағды 3.6** Автобус паркінің жұмысымен таныстыру
- **Курс 4.** Автокөліктер жүйелері мен агрегаттарының техникалық жай-күйіне талдау жүргізу

- **Дағды 4.1** Автокөліктің жалпы құрылымын игеру
- **Дагды 4.2** Автокөліктердің жіктелуі туралы білімдерді игеру
- **Дагды 4.3** Автокөлік қозғалтқышының құрылымы жөніндегі білімді игеру
- Дагды 4.4 Трансмиссия агрегаттарының құрылымы бойынша білімді игеру
- Дагды 4.5 Шанақ және жүрістік бөлік құрылғылары бойынша білімдерді игеру
- Дағды 4.6 Басқару механизмі құрылғысын білу
- **Курс 5.** Автокөліктерге бастапқы диагностика, техникалық қызмет көрсету және жөндеу жүргізу
- **Дагды 5.1** Автомобиль көлігінің жылжымалы құрамына техникалық қызмет көрсетудің негіздерін білу
- **Дагды 5.2** Автокөліктердің тораптары мен агрегаттарына техникалық қызмет көрсету
- **Дагды 5.3** Автокөліктерге техникалық қызмет көрсету үшін техникалық құрылғыларды пайдалану
 - **Дагды 5.4** Автокөлікке бастапқы диагностиканы жүзеге асыру
- **Дагды 5.5** Автомобильдің электр жабдықтарының, автомобильдің электрмен жабдықтау жүйелерінің ақауларын, автомобиль электроникасының негіздерін айқындайды
 - **Дагды 5.6** Автокөліктердің электрондық бортына қызмет көрсету
- **Курс 6.** Автокөлікті жөндеу слесарі біліктілігі бойынша жұмыстың негізгі түрлерін орындау

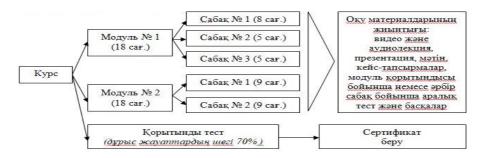
Бұл курс студенттердің кәсіби дағдыларын, жабдыққа қызмет көрсету әдістері мен тәсілдерін, жөндеу технологиясын, жабдықты сынау және қабылдауды, машиналар мен тораптарды құрастыру технологиясын, жабдықтардың сенімділігін арттыру жолдарын практикалық оқуға бағытталған.

- **2-қадам.** Автор таңдалған дағдыны (ларды) ескере отырып, курс атауын береді. Курстың тақырыбы тыңдаушының білім алушының оқу аяқталғаннан кейін қандай дағдыға ие болатындығын көрсетуі керек.
- **3-қадам.** Автор дағдының (лардың) күрделілігін ескере отырып, курстың ұзақтығын анықтайды.

Егер курстың ұзақтығы 12 сағаттан асатын болса, онда оқу материалын модульдерге бөлу ұсынылады.

Модуль - бұл курстың белгілі бір бағытына арналған және өзара сабақтардан тұратын оқу курсының дербес бөлігі.

Мысалы, егер Сіздің курсыңыз 36 сағаттық оқу үшін екі бағыттан тұрса, онда курстың құрылымында екі модуль болуы мүмкін және келесідей болуы мүмкін (2-сурет):

2-сурет. Ұзақтығы 12 сағаттан асатын курстың мысалы

Егер курстың ұзақтығы 12 сағаттан аспаса, оқу материалын модульге бөлмей тек сабақ(-тар) түрінде құрастырған жөн.

Сабақ дегеніміз - оқушының белгілі бір уақытта орындайтын тапсырмасы.

Мысалы, егер Сіздің 6 сағаттық курсыңыз екі сабақтан тұрса, онда курстың құрылымы келесідегідей болуы мүмкін (3-сурет):

3-сурет. Ұзақтығы 12 сағаттан аспайтын курстың мысалы

Курсты сағаттық жоспарлау негізінде құруға болады (2-сурет, 3-сурет), модульдер немесе сабақтар бір курстың ішінде оқылатын материалдардың орналасу принципіне сәйкес құрылып, кем дегенде бір оқу материалдарының жиынтығын қамтуы керек.

Әр модуль немесе сабақ белгілі бір компонент дағдыларын алуға бағытталуы керек. Барлық модульдердің немесе сабақтардың үйлесуі курстың барлық дағдыларының қалыптасуын қамтамасыз етуі керек. Оқыту нәтижелері курсты жүктеу кезінде таңдалған дағдылармен байланысты болуы керек.

Әрбір модульде немесе сабақта қол жеткізілген оқыту нәтижелерін бағалауды қамтамасыз ететін кем дегенде бір компонент болуы керек. Онлайн курста әдетте модульді немесе сабақты аяқтағаннан кейін бақылаудың аралық түрі қарастырылады.

Біліктілік/кәсіп және дағдылардың ерекшеліктерін ескере отырып курстың ұзақтығын 6-дан 144 сағатқа дейін әзірлеу ұсынылады.

- 4-қадам. Автор курстың құрылымын келесілерді ескере отырып қалыптастырады:
- 1) қысқаша сипаттамасы бар модульдердің немесе сабақтардың реттелген тізімі;
- 2) ақпараттық ресурстар (қажет болған жағдайда қосымша ақпарат көздерінің тізімі (кітаптар, оқу құралдары және т.б.) және/немесе оларға сілтемелер жасау).

Автор курсты құру кезінде осы ақпаратты «Курстың құрылымы» міндетті өрісіне толтырады («Курсты құру» 9 бөлімін қараңыз).

Мысалы, курс «Автомобиль құралдары жүйелері және агрегаттарының техникалық жағдайын талдау», ұзақтығы 36 сағат, 3 модульден, 10 сабақтан, 2 аралық тесттен және міндетті қорытынды тестілеуден тұрады.

1. Қысқаша сипаттамасы бар модульдер немесе сабақтар тізімі:

Модуль 1. Автомобильдің жалпы құрылғысының сипаттамалары

- 1-сабақ. Автокөлік құрылымының түрі және үлгісі
- 2-сабақ. Автокөліктің негізгі жүйесінің түрлері мен үлгілері
- 3-сабақ. Әр түрлі маркалы автокөліктер құрылымының ерекшелігі

Модуль 2. Автомобильдердің классификациясы ерекшеліктерінің сипаттамалары

- 1-сабақ. Автомобильдердің классификациясы
- 2-сабақ. Жүк автомобильдерінің классификациясы
- 3-сабақ. Автобустардың классификациясы

1 және 2 модульдерінің нәтижелері бойынша аралық тестілеу

Модуль 3. Трансмиссия агрегаттарының құрылымы

- 1-сабақ. Беріліс қорабы, таратқыш қорабы құрылғысы
- 2-сабақ. Кардандық беріліс құрылғысы
- 3-сабақ. Ажыратқыш құрылғысы
- 4-сабақ. Жетекші белдеме құрылғысы

Курсты аяқтағаннан кейін қорытынды тестілеуден өту

2. Ақпараттық ресурстардың тізімі (қажет болған жағдайда н	қосымша ақпарат
көздерінің тізімі (кітаптар, оқу құралдары және т.б.) және/немесе (оларға сілтемелер
жасау)	
1	;
2.	•

- 5-**қадам.** Автор оқу материалдарын ұсынудың форматтарын анықтап, оларды Порталға жүктеуге дайындайды. Білім алушыларды қызықтыру үшін мазмұнды әртүрлі форматта ұсыну керек, оның ішінде:
- видеороликтер (бұл тек жүргізушінің түсірілімі ғана емес, сонымен қатар ақысыз онлайн қызметтерінде жасалған анимациялық видео түрінде де, сондай-ақ акциялық сервистерден алынған дайын фотосуреттер мен бейнеклиптерді желімдеу түрінде болуы мүмкін);
 - презентациялар;
 - кескіндер;
 - мәтін;
 - аудио
 - және т.б.

Курс шеңберінде қолданылатын оқыту әдістері мен құралдары курсты сүйемелдеудің еңбек сыйымдылығының Елеулі өсуінсіз және курс авторларының білім алушылармен жұмысқа тікелей қатысуынсыз білім алушылар санының шектеусіз өсуіне жол беруге тиіс.

Қолданылатын білім беру технологиясы білім алушылардың синхронды іс-шараларға міндетті қатысуын көздемеуі тиіс және білім алушылардың тұрған жеріне қарамастан, оқу нәтижелеріне қол жеткізу мүмкіндігін қамтамасыз етуі тиіс.

Автор оқу материалдарын ұсынуға арналған форматтар туралы ақпаратты курсты құру кезінде «Курстың толық түсіндірмесі» өрісінде толтырады («Курсты құру» 9 бөлімін қараңыз).

Мысалы, «Автомобиль құралдары жүйелері және агрегаттарының техникалық жағдайын талдау» курсының мазмұны 10 дәрісті, 10 презентацияны, 10 видеороликті, 10 практикалық тапсырманы және 2 тест тапсырмаларының жиынтығын қамтиды

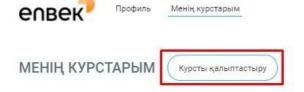
P p/p №		Модульд ердін/ сабақтар дың атауы	Сағат саны	Оқу материалдарының жиынтығы					
		aray Di		Дәріс	Презентация	Видео материал (сілтеме)	Аудио матер иал	Тест тапсы рмала ры	Тәжірибелік тапсырмалар
1		Модуль №1	1. Автомоб	бильдің ж	алпы құрылғыс	ының сипат	тамалары	I	
1.1	құры түрі үлгіс	окөлік ілымының және гі	2	+	+	+			+
2-сабақ. 1.2 Автокөліктің негізгі жүйесінің түрлері мен үлгілері		2	+	+	+			+	
3-сабақ. Әр 1.3 түрлі маркаль автокөліктер құрылымының ерекшелігі		і маркалы көліктер ілымының шелігі		+	+	+			+
2		-	2. Автомоб	бильдерді	ң классификаци	ясы ерекше.	ліктерінін	(сипаттам	иалары
2.1	1-сабақ. Автомобильдер 2.1 дің классификация сы		4	+	+	+			+
2.2	2-сабақ. Жүк автомобильдері нің классификация сы			+	+	+			+

2.3	3-сабақ. Автобустардың классификация сы	4	+	+	+			+
2.4	2 №1, №2модульдері нің нэтижелері бойынша аралық тест	1					+	
3			іссия агре	егаттарының құ	рылымы			
3.1	3 1-сабақ. Беріліс қорабы, таратқыш қорабы құрылғысы	4	+	+	+			+
3.2	2-сабақ. Кардандық беріліс құрылғысы	4	+	+	+			+
3.3	3-сабақ. Ажыратқыш құрылғысы	4	+	+	+			+
3.4	4-сабақ. Жетекші белдеме құрылғысы	4	+	+	+			+
4	Қорытынды тестілеу	1					+	
	Барлығы	36	10	10	10	0	2	10

9. Порталда курс құру

Курсты құру үшін сізге «Менің курстарым» бөліміне өтіп, «Курс құру» батырмасын басу керек, содан кейін Сіз курс құру бетіне бағытталасыз.

🔍 Курстар бойынша іздеу

Курсты құру кезінде келесі деректерді көрсетуіңіз керек:

Курстың атауы. Курстың атауы Порталда жарияланған курстар каталогында көрсетіледі.

Кәсіби сала. Ұсынылған тізімнен кәсіби саланы таңдаңыз.

Кәсіптер. Ұсынылған тізімнен кәсіпті таңдаңыз.

Дағдылар (мин. 1 дағды). Ұсынылған тізімнен білім алушы курс барысында игеріп алатын дағдыны (ларды) таңдаңыз. Қажет болса, «Қосу» батырмасын немесе «+» белгісін басу арқылы сіз бірнеше дағдыларды көрсете аласыз.

Курстың тілі. Қазақ немесе орыс тілі.

Курсың құны. Автордың ақылы, ақысыз, квота опцияларын таңдауға мүмкіндігі бар.

Ақылы (келісім бойынша – ақысыз). Егер бұл опция таңдалмаса, онда курс тегін деп саналады және оны барлық қызыққандар оқи алады. Бұл опцияны таңдағанда, курсты өту құнын теңгемен көрсету керек.

Квота бойынша. Егер бұл параметр таңдалса, Автор курсты квота бойынша беруге келіседі. Порталдың модераторы тексергеннен кейін курсқа «квота бойынша қол жетімді» мәртебесі беріледі және Автор ЭЦҚ-ны қолдана отырып, «ЕРДО» АҚ типтік келісім шартқа қол қояды. Онлайн калькулятор көмегімен квота бойынша курстың төлем ақы құнын алдынала есептеуге болады (3 бөлімді қараңыз).

Барлық сабақтар бірден қол жетімді. Егер бұл опция таңдалмаса, онда білім алушы жаңа сабақты ашу үшін алдыңғы сабақты аяқтауы керек.

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар адамдарға арналған нұсқа. Осы нұсқаны таңдау арқылы курстың Авторы есту/көру қабілеті нашар адамдарға бейімделген (сурдоаударма, субтитрлер, үлкен шрифт және т.б.) білім беру материалдарын ұсынуға міндеттенеді, олар тиісті жолдарда бөлек жүктеледі.

Қысқаша аннотация. Қысқаша аннотация курстың негізгі мазмұны және/немесе практикалық тапсырмалардағы маңызды сәттер көрсетілуі керек (200 символға дейін)

Толық аннотация. Курс парақшасында көрсетілген келесі құрылымнан тұратын курстың толық сипаттамасы (2000 символға дейін):

1) Курс туралы:

- курс неге арналған?
- курстың мақсаты қандай?
- курста ұсынылған дағдылар қандай басқа да туыстас кәсіптерде кездесетінін көрсетіңіз
- 2) Курстың форматы (мысалды «Курсты жобалау» 8-бөлімінің 5 қадамында қараңыз):
 - курс құрамына не кіреді (видео және аудио дәрістер, тест тапсырмалары және т.б.)?
 - курстың ұзақтығы неше сағатты құрайды?

Келесілерден тұратын курстың құрылымы (2000 символға дейін) (мысалды «Курсты жобалау» 8-бөлімінің 4 қадамында қараңыз):

- 1) қысқаша сипаттамасы бар модульдердің немесе сабақтардың реттелген тізімі;
- 2) ақпараттық ресурстар (қажет болған жағдайда қосымша ақпарат көздерінің тізімі (кітаптар, оқу құралдары және т.б.) және/немесе оларға сілтемелер жасау).

Курстың видеосына сілтеме. Youtube-те жарияланған курстың презентациялық видеосы (бар болған жағдайда).

Курстың барлық видео материалдарын авторлардың өздерінің YouTube арналарында орналастыру ұсынылады. Өзіңіздің YouTube арнаңызды құру және видеоны жүктеу 15 бөлімде қарастырылған.

Курстың аудиосы. Порталға жүктеуге арналған Автордың электрондық құрылғысында орналастырылған презентациялық аудиосы (бар болған жағдайда).

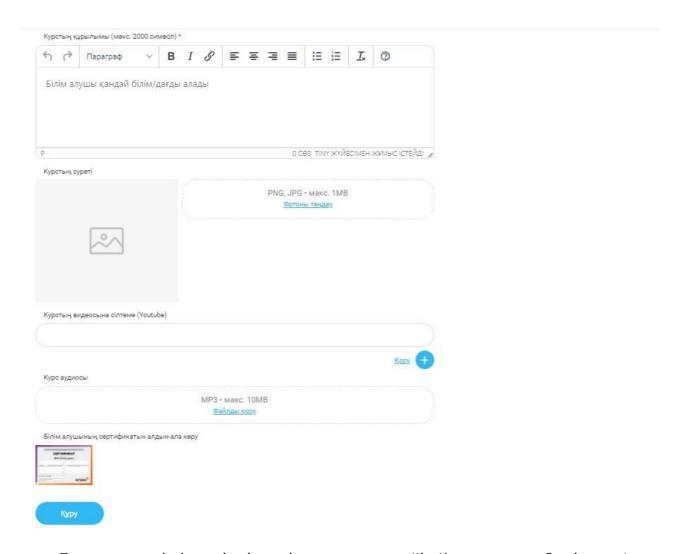
Курстың суреті. Курс бетінде және курс каталогында көрсетілген сурет. Егер Автор курс суретін жүктемесе Порталдағы барлық курстарға ортақ стандартты сурет қолданылады.

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар адамдарға арналған курстың видеосына сілтеме, курстың аудиосы нұсқасы

Есту/көру қабілеті нашар адамдарға арналған материалдар нұсқасы (егер Автор «есту/көру қабілеті нашар адамдарға арналған нұсқа» нұсқасын таңдаған жағдайда).

Окуды аяқтағандығы туралы сертификат. Автор білім алушыға курсты сәтті аяқтағаннан кейін берілетін сертификат үлгісін көре алады.

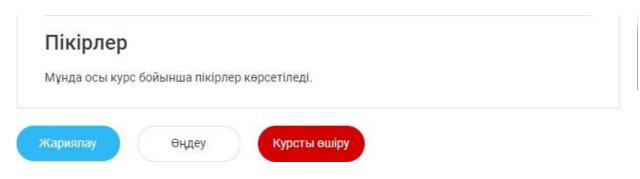
«Үлкейту» батырмасын басу арқылы сертификатты алдын-ала көруге болады (Менің курстарым Q. Курстар бойынша іздеу enbek Менің курстарым > Уақытша > Курстың құрылуы КУРСТЫҢ ҚҰРЫЛУЫ Инструкция для Авторов Кәсіптік саланы таңдаңыз Кәсіптік саланы таңдаңыз Кәсіпті таңдаңыз Кәсіпті таңдаңыз Дағдыны таңдаңыз Дағдыны таңдаңыз Курсты оқыту тілі Русский Ақылы (келісім бойынша - тегін) Барлық сабақтар бірден қолжетімді Көру қабілеті нашар тұлғаларға арналған Есту қабілеті нашар тұлғаларға арналған нұсқа Қысқаша аннотация (макс. 200 символ) * Параграф BIS 0 СӨЗ ТІМҮ ЖҮЙЕСІМЕН ЖҰМЫС ІСТЕЙДІ 🔏 Толық аннотация (макс. 2000 символ) * Параграф Курстың мазмұнын сипаттаңыз 0 СӨЗ ТІМҮ ЖҮЙЕСІМЕН ЖҰМЫС ІСТЕЙДІ 🕢

Барлық қажетті міндетті өрістерді толтырғаннан кейін (* символымен белгіленген) курс құруды аяқтау үшін «Құру» батырмасын басыңыз. Құрылған курс Автордың жеке парағында алдын-ала қарау режимінде көрсетіледі. Келесі қадам модуль немесе сабақ құру болуы керек.

Курстың мазмұнын қарау және одан әрі толтыру үшін Автор «Менің курстарым» бөліміне өтіп, «Жобалар» қосымшасын таңдап, содан кейін модуль немесе сабақ құрғыңыз келетін курсты таңдауыңыз керек. Портал курсты білім алушылармен алдын-ала қарау режимінде көрсетілгендей етіп көрсетеді.

«Жобалар» қосымшасында орналасқан курстар алдын-ала қарау, жариялау, редакциялау және жою үшін қол жетімді (тиісті батырмаларды басу арқылы).

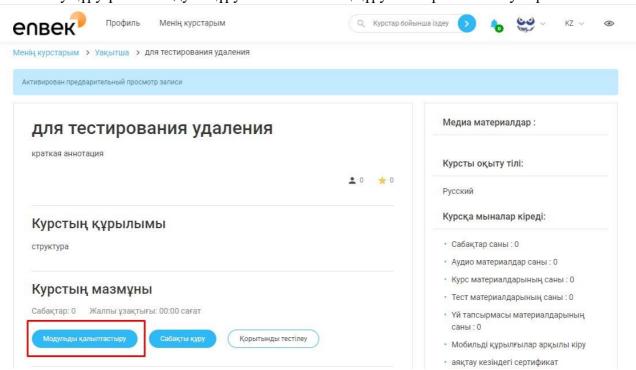

10. Модуль немесе сабақ атауын құру

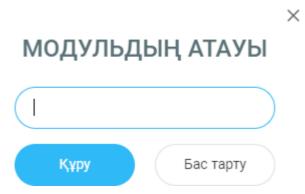
Модуль немесе сабақтың атауын құру үшін «Менің курстарым», «Жобалар» (немесе «Жарияланбаған курстар») бөліміне өтіп, содан кейін атау жасағыңыз келетін курсты таңдаңыз. Портал курсты алдын-ала қарау режимінде көрсетеді.

Курстың «Курс құрылымы» бөлімі құрылған барлық модульдерді, сабақтарды және қорытынды тестілерді қамтиды.

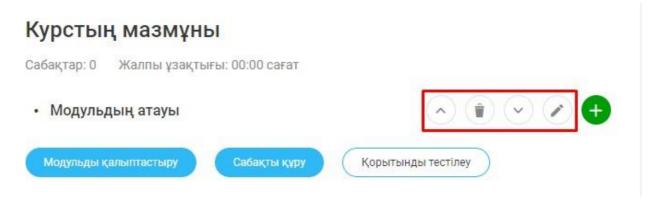
Атау құру үшін «Модуль құру» немесе «Сабақ құру» батырмасын басу керек.

Батырманы басқаннан кейін Порталда модуль немесе сабақ атауын енгізуге арналған терезе пайда болады. Атауды енгізу керек, содан кейін «Құру» батырмасын басу керек.

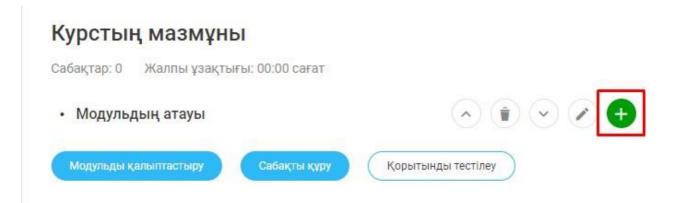
Модульдің немесе сабақтың атауын жасағаннан кейін ол курс мазмұнында пайда болады.

Бұрын жасалған модульдің немесе сабақтың атауын өзгертуге, жоюға немесе белгішелері бар батырмаларды жоғары немесе төмен басу арқылы басқаларға қатысты позициясын өзгертуге болады.

11. Сабақты құру

Сабақ құру үшін «Сабақ құру» батырмасын басу керек.

«Сабақ құру» батырмасын басқаннан кейін Сіз сабақты құру бетіне өтіп, онда келесі деректерді көрсетуіңіз керек:

Сабақтың тақырыбы. Курстың мазмұнында көрсетілген сабақтың тақырыбы.

Сабақтың типі. Сабақтың екі типінің бірін таңдауға болады - «Теория» немесе «Практикалық тапсырмасы бар теория».

Егер Автор «Теория» сабағының типін таңдаса, онда сабақ/модуль соңында аралық тестілер немесе практикалық тапсырмалар құра алмайды. Аралық тестілердің немесе практикалық тапсырмалардың болуы квота бойынша бір білім алушыға төленетін төлем мөлшерлемесін арттыратынын есте ұстаған жөн (3 бөлімді қараңыз).

Егер Автор «Практикалық тапсырмасы бар теория» сабақ типін таңдаса, онда оған практикалық сабақтың екі түрі қол жетімді: тесттер және практикалық тапсырма. Автор бір сабаққа тест құру және практикалық тапсырмаларды құруды қатар таңдай алады. Аралық тестілерді тапсыруды немесе практикалық тапсырмаларды орындауды көздейтін сабақ Авторға курстың төлем құнын арттыруға мүмкіндік береді (3 бөлімді қараңыз).

Тақырып. Ол «Практикалық тапсырмасы бар теория» сабағының типі таңдалған кезде ғана көрсетіледі және практикалық сабақ түрін таңдауды білдіреді: тест және/немесе практикалық тапсырма.

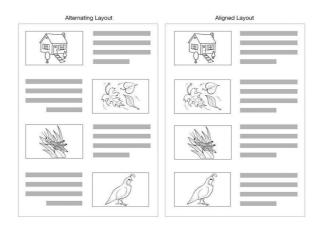
Сабақтың ұзақтығы, минут. Білім алушымен осы сабақты оқуы үшін талап етілетін уақыт.

Теория. Бұл оқылатын тақырыптың теориялық материалының маңызды бөлігі көрсетілген сабақтар. Білім алушылардың қызығушылығын арттыру үшін мазмұнды әр түрлі форматта ұсынған жөн, оған: мәтін, видео, аудио, оқу презентациясы, сурет және т.б.

1. Мәтін — бұл негізгі қасиеттері келісімділік пен тұтастық болып табылатын мағыналық байланыспен біріктірілген белгі бірліктерінің тізбегі. Мәтін электрондық курстардағы мазмұнды ұсынудың негізгі форматы. Электрондық курсты әзірлеу кезінде адамдардың электронды мәтінді қағазға басылған мәтінге қарағанда 28% баяу оқитынын ескеру қажет. Сондықтан мәтін көлемін шектеп, оны оқуға ыңғайлы етіп әзірлеу керек.

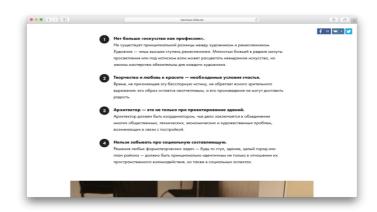
Мәтінге әдістемелік ұсыныстар:

- 1) Мәтінді инфостильде өңдеңіз. Керек емес кіріспе сөздерді алып тастау керек. Инфостилдегі мәтінді «Glavred» (https://glvrd.ru/) редакциялау қызметін қолдану арқылы жүзеге асыру мүмкін. Мәтінді теру үшін қажет тазалық пен оқылым үшін қажетті балл: 8-ден 10-ға дейін. Қызмет тілі: орыс тілі.
- 2) Мәтінді мағыналық блоктарға бөліңіз, блоктарды басқа форматтармен біріктіріңіз. Мысалы, сурет немесе диаграммамен.

4-сурет. Мәтінді суреттермен алмастырудың мысалы

3) Мәтінді ұсыну үшін мүмкіндігінше тізімдерді қолданған, немесе мәтінді қысқа абзацтарға бөлген дұрыс. Бір абзац бір ойды көрсетуі керек. Бір абзацтың ұсынылатын өлшемі: 500 символға дейін. Символдардың санын <u>text.ru/seo</u> ақысыз қызметте санауға болалы.

5-сурет. Мәтінді тізім ретінде ұсынудың мысалы

- 4) Бір сабаққа арналған мәтіндік форматтағы материалдың ұсынылатын көлемі: 5 мың символға дейін. Ресейлік «Медиатор» компаниясының 2017 жылғы зерттеулері бойынша³, бұл көптеген қолданушылар соңына дейін оқитын желідегі мақаланың орташа ұзындығы.
- **2. Видео.** Голландиялық евролингвистикалық институттың зерттеуі бойынша⁴, көптеген адамдар естігендерінің 5% және көргендерінің 20% есте сақтайды. Аудио және видео ақпараттарды бір уақытта қолдану есте сақтауды 40-50% дейін арттырады. Оқу роликтері оқыту үдерісін тиімді етеді.

Оқу материалдарын жасау кезінде мақсатқа, тақырыпқа, дағдылар және қажетті ресурстарға тәуелді болатын оқу видеоматериалының форматы маңызды аспект болып табылады.

Сабақтың видеосына сілтеме. Сабақты оқуға қажетті видео Порталға сілтеме ретінде қоса беріледі. Егер Сізге бірнеше видео қосу қажет болса, «Қосу» батырмасын басыңыз және сілтемелерді әр видео үшін бөлек көрсетіңіз.

Курстың барлық видео материалдарын Авторлардың өздерінің YouTube арналарында орналастыру ұсынылады. Өзіңіздің YouTube арнаңызды құру және видеоматериалды жүктеу 15 бөлімде қарастырылған.

Оқу видеоларының форматтарын қарастырайық:

А. **Мультипликация** (анимациялық ролик) білім алушылардың белсенділігін арттырады. Анимацияны қолдану арқылы білім беру процесінің тиімділігі 89% артады.Бұл білім беру мақсатында қолданылатын кез-келген қозғалмалы сурет. Бұл жай сызбада қозғалатын көрсеткі немесе тақырып бойынша толыққанды анимация болуы мүмкін. Анимация мүмкіндігінше қарапайым болуы керек. Оны ең маңызды жерде ғана қолданыңыз.

Анимациялық бейнелерді жасауға арналған құралдар (қызметтер): www.powtoon.com, http://www.moovly.com және басқалар.

6-сурет. Мультипликацияның мысалы

Б. Скрайбинг - бұл негізгі мазмұнды иллюстрациялау арқылы ақпарат беру тәсілі. Бұл форматтың ерекшелігі параллельдің әсері болып табылады: дауыстық баяндау дәйекті түрде негізгі ұғымдардың эскиздерімен, сызбалармен және мәтіндік жазумен сүйемелденеді.

Скрайбинг форматында оқу бейнелерін жасауға арналған құралдар (қызметтер): videoscribe.co, xplainto.me.

³ https://mediator.media/doc/Mediator_2018_How_People_Read.pdf

 $^{4\} https://www.studmed.ru/view/selevko-gk-pedagogicheskie-tehnologii-na-osnove-informacionno-kommunikacionnyh-sredstv_81f0e60b7f2.html?page=5\dots$

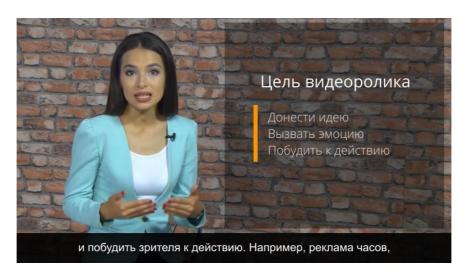
7-сурет. Видеоскрайбинг мысалы

В. Скринкаст – бұл оқытушының манипуляцияларына кезең-кезеңімен түсініктеме беретін экранының жазбасы. Бұл әдіс компьютерлік бағдарламаларды қолдануды немесе бағдарламалау тілдерінің бірінде код жазуды үйрету үшін қолданылады. Формат аз техникалық білімді қажет етеді және оны көбінесе видео сабақтарын жазатын мамандар/кәсіпқойлар қолданады.

8-сурет. Скринкаст мысалы

D. Сөйлейтін бас – оқу видеосы, оның ерекшелігі кадрда спикердің болуы. Бұл формат аудиторияны курс авторымен таныстыру немесе ерекше жүргізушімен күрделі ақпарат ағынын оңайлату қажет болған жағдайда қолдануға сәйкес келеді.

9-сурет. Сөйлейтін бастың мысалы

Оқу видеожазбаларына арналған әдістемелік ұсынымдар:

- 1) Оқу видеосының оңтайлы ұзақтығы 20 минутқа дейін, осы уақыт ішінде білім алушы ақпаратты белсенді қабылдайды және меңгереді, бұл видео форматындағы қабылдаудың ең оңтайлы ұзақтығы.
 - 2) Оқу видеосында келесі құрылымдық компоненттер болуы керек:
- Ақпараттық блок (15 секундқа дейін) сабақ тақырыбы тақырып туралы кескінді және қысқаша ақпарат;
- Кіріспе бөлігі (90 секундқа дейін) тақырыпты, осы тақырыпты оқып-үйренудің мақсаттары мен міндеттерін айту, курстың ішінде оқылатын тақырыптың орнын анықтау, білім алушыларға видеожазбаны қарау бойынша ұсыныстар;
- Негізгі бөлім (15 минутқа дейін) тақырып құрылымына сәйкес сценарий бойынша оқу материалын дәйекті түрде орналастырады. Видео реттілігі орынды және қисынды болуы керек. Таңдалған форматтың стилінде (анимация, скрайбинг, скринкаст және басқалары);
- Қорытынды бөлім (120 секундқа дейін) тұжырымдар, видеоролик тақырыбы бойынша білім алушыларға ұсыныстар, қорытынды фраза.
- **3. Құрылғыда орналасқан аудио файл.** Автордың электрондық құрылғысында орналасқан және Порталға жүктелген аудио.

Аудио – бұл ақпарат беру форматы, мұнда тыңдаушы тек фондық музыкамен немесе музыкалық емес, видеоның дәйексіз дауысын қабылдайды. Форматтың артықшылықтары: ұтқырлық (жолда тыңдау ыңғайлы), үнемі қайталануы қажет мазмұнға пайдалы (ережелер, нұсқаулар және т.б.).

Бұл формат басқаларға көмекші (лонгрид, дауыстық бейне, дауыстық презентация), сонымен қатар мазмұнды дамытуға арналған тәуелсіз формат болып табылады.

Электрондық оқытуда аудионы қолданудың екі негізгі педагогикалық аспектілері бар:

- 1) Аудио тыңдау кезінде білім алушы оқу материалының мазмұнына назар аударады;
- 2) Аудио тыңдау кезінде білім алушының қолы және көзі басқа әрекеттерді (конспект жазуға) орындауға еркін қалады.

Аудио форматқа қойылатын әдістемелік талаптар:

- 1) дауыстық мәтінді сауатты құрастыру;
- 2) аудио формат басқа форматтармен қабаттасуы керек;
- 3) бір аудиофайлдың ұсынылатын ұзақтығы 10 минуттан аспауы керек. Бұл материалды аудио форматта жақсы игеру үшін ең оңтайлы ұзындық.

Сабақтың басқа материалдары. Сабақты оқуға қажетті материалдар келесі форматтардың бірінде болуы мүмкін: PDF, DOC, XLS, PPT, DOCX, XLSX, PPTX, PNG, JPG. Жүктелген файлдардың жалпы мөлшері 20 MB аспауы керек.

- **4.** Оқу презентациясы электрондық оқытудың ең тиімді және уақытты аз қажет ететін форматтарының бірі болып табылады. Оқу презентациясын әзірлеу келесі кезеңдерге бөлінеді:
 - презентация мақсатын тұжырымдау;
 - материалдарды жинау және жүйелеу;
 - презентация тұжырымдамасын әзірлеу;
 - презентация дизайнын құру;
 - презентацияларды толықтыру;
 - мәтіндер және графиктерді оңтайландыру;
 - слайдтардың орналасуы.

Оқу презентациясына арналған әдістемелік ұсынымдар:

Көлемі. Презентацияны жеке формат ретінде қабылдаудың өзіндік ерекшелігі бар, сондықтан презентация форматында білім алушыцлардың белсенді зейінін 15 минуттан асырмай ұстауға болады, демек, көру уақытын орташа есептеумен - бір слайдқа 1 минут, слайдтар саны бір презентация үшін 15-тен артық болмауы ұсынылады.

Мақсаты. Оқу презентациясының мақсаты нақты тұжырымдалған және тақырыпқа сәйкес болуы керек.

Оку презентациясының мазмұны. Ережені ұстанған жөн: бір слайд - бір ой. Бір слайдта тезис және оның кейбір дәлелдері келтіріледі. Бір слайдта отыз сөзден артық емес және тізімнің бес тармағын пайдалану ұсынылады.

Оқу презентациясының ұсынылған құрылымын қарастырыңыз:

Басты бет. Бірінші слайдта презентация тақырыбы және оқу мақсаты көрсетілген.

Мазмұны. Презентация жоспары, негізгі бөлімдер немесе қарастырылатын сұрақтар жазылады.

Бөлімнің тақырыбы және әртүрлі форматтағы оқыту ақпараттары (мәтін, суреттер, схемалар, карталар, анимациялар және т.б.). Тұжырымдаманы ұстану керек: тезис - дәлелдер - қорытынды.

Қысқаша мазмұны, тұжырымдары. Қорытындылар жеке слайдта нақты және қысқа болуы керек.

Безендіру:

- Көрнекі қабылдау үшін презентация слайдтарындағы мәтін кем дегенде 18 пт, ал тақырыптар үшін 24 пт болу керек.
- Презентацияның макеті қатаң түстер схемасында жасалуы керек. Фон тым ашық немесе түрлі-түсті болмауы керек. Әр түрлі слайдтардағы бірдей элементтер бірдей түсті болуы керек.

10-сурет. Оқу презентациясының басты бетінің мысалы

- Әр слайдта тақырыптан тұруы керек. Тақырыптардың соңында нүкте қойылмайды. Тақырыптар слайдта келтірілген ақпараттан тұжырымды көрсетуі керек. Бас әріппен жазылған тақырыптар қысқа болған жағдайда ғана қолданылуы керек.
- Слайдта 5-6 жолдан артық емес және сөйлемде 5-7 сөзден артық болмауы керек. Слайдтардағы мәтін оңай оқылуы керек.

11-сурет. Оқу презентациясының мысалы

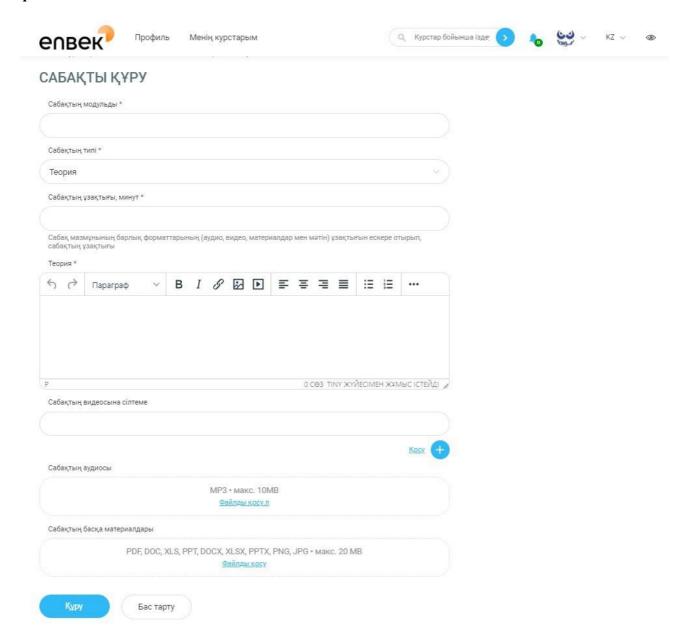
- Суреттер, схемалар, диаграммалар, экран суреті (скриншоттар) қосқанда, осы элементтердің мәтінін қателіктерге тексеру қажет.
- Сызықтық презентацияларды әзірлеуге арналған құралдар (қызметтер): PowerPoint, Google slides, Figma, Canva және басқалары.
- **5. Кескіндер** күрделі мәтінді қабылдауды жеңілдету және белсенділікті арттыру үшін электрондық оқыту мазмұнын дамыту үшін қолданылады. Курстағы кескіндер фотосуреттер де, сызылған иллюстрациялар да болуы мүмкін.

Суреттерге арналған ұсыныстар:

- 1) **Түс схемасын анықтаңыз**. Қажетті кескіндерді іздемес бұрын фон үшін қосымша 2 түсті таңдаңыз. Бұл ең қарама-қарсы түстер. Оларды түсті дөңгелектен табу оңай, олар бірбіріне қарама-қарсы орналасқан. Контраст неғұрлым жоғары болса, сурет соншалықты айқын көрінеді. Canva canva.com/colors/color-wheel/ түсті дөңгелегін қолданыңыз;
- 2) **Акциялық фотосуреттерін қолданыңыз**. Жоғары сапалы фотосуреттерді <u>Pexels</u> немесе <u>Unsplash</u> ақысыз ресурстарында таба аласыз;
- 3) Стикерлерді қосыңыз. Бұл эмоцияларды білдіретін және өңі жоқ сурет ретінде көрінетін шағын цифрлық кескіндер. Оларды шартты белгілер ретінде қолдануға болады, олар сөздерді немесе тұтас сөйлемдерді ауыстыра алады. <u>Freeрік</u> қызметін пайдалану арқылы сапалы стикерлер мен иллюстрацияларды табуға болады;
- 4) **Белгішелерден инфографика жасаңыз**. Бұл ақпаратты түсіндірудің қарапайым тәсілі. Белгішелердің дұрыс топтарын тауып, оларды қарапайым инфографика жасау үшін біріктіріңіз. Flat, <u>Free Icons</u> қызметтерін пайдалану арқылы сапалы белгішелерді табуға болады;
- 5) **Векторлық кескіндерді қолданыңыз**. Векторлық кескіндер (фонсыз) кез-келген фонда орналастырылатын және бір-бірімен біріктірілетін png суреттер. <u>Img Png</u>, <u>Pngfree</u> немесе <u>Pngmart</u> қызметтерді пайдалану арқылы тегін сапалы векторлық кескіндерді табуға болады;
- **6. Практикалық тапсырмалар** оқыту барысында алған білімдерін, біліктері және дағдыларын практикалық дамытуға бағытталған. Сабақтың типі «Практикалық тапсырмасы бар теория» болған жағдайда ғана көрсетіледі. Практикалық тапсырмалар білім алушының тапсырмаларды орындауына және оқу барысында алған білімдерін, біліктері және дағдыларын қолдануға мүмкіндік беретін нақты нұсқауларды (механизм, алгоритм) қамтуы

керек. Асинхронды оқыту форматының талаптарын орындау үшін Авторға білім алушы дұрыстығын өз бетінше тексере алатын практикалық тапсырмалар әзірлеу ұсынылады.

Практикалық тапсырманы орындауды көздейтін сабақ құру кезінде Авторда білім алушының орындаған жұмысының нәтижесін тексеруге мүмкіндігі жоқ екенін есте ұстаған жөн.

Барлық міндетті өрістерді толтырғаннан кейін (* символымен белгіленген) сабақ жасауды аяқтау үшін «Құру» батырмасын басыңыз. Сәтті құрылғаннан кейін сабақ осы курстың сабақ тізімінде пайда болады.

12. Тест тапсырмаларынан тұратын сабақ құру

Онлайн курсты әзірлеудің негізгі кезеңі бақылау болып келеді.

Курста білім алушылардың білімін бақылау үшін кем дегенде бір элемент болуы керек. Бақылау форматтары курсты жобалау кезінде жоспарланады.

Онлайн курстағы бақылау форматтарының бірі – тест. Тест – бұл меңгеру деңгейі және сапасын анықтауға мүмкіндік беретін құрал. Тесттер сұрақтар және жауаптардың нұсқаларын қамтиды. Білімді тексеру тесттерінің көпшілігінде бір сұраққа 3-5 түрлі жауап беріледі.

Тесттер аяқталғаннан кейін нәтиже экранда пайда болады - түсініктемелер, баға, ұсыныстар және т.б.

Оқу материалын меңгерудің әр деңгейіне, яғни әр модульдің немесе сабақтың соңында аралық тесттер әзірлеу ұсынылады. Қажет болса, әр сабақтан кейін тест ұсынуға болады. Тест түріндегі тапсырмалардың ұсынылған саны - 5-тен 15-ке дейін, 30 минутқа дейін өту уақытын құрайды.

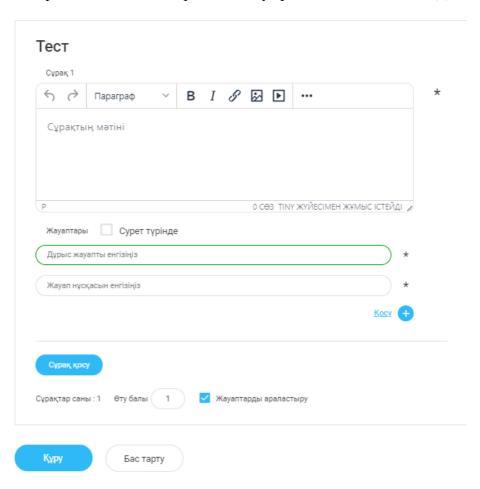
Егер сабақты құру кезінде «Практикалық тапсырмасы бар теория» түрін және «Тест» практикалық тапсырманың түрін таңдасаңыз, онда сабақты құру кезінде «Тест» қосымша бөлімі көрсетіледі. Әр тестте кем дегенде бір тест сұрағы болады. Тесттік сұрақ құру үшін келесі деректерді көрсету керек:

Сұрақ мәтіні. Сұрақтың мәтіндік мазмұны.

Жауаптар. Ағымдағы сұраққа мәтіндік жауаптар. Егер «Суреттер түрінде» опциясы таңдалса, онда жауап үшін мәтіндік опцияларды енгізудің орнына сәйкес суреттерді жүктеу керек.

Дұрыс жауап. Жасыл контурмен ерекшеленген. Әр сұрақтың бір ғана дұрыс жауабы болуы керек.

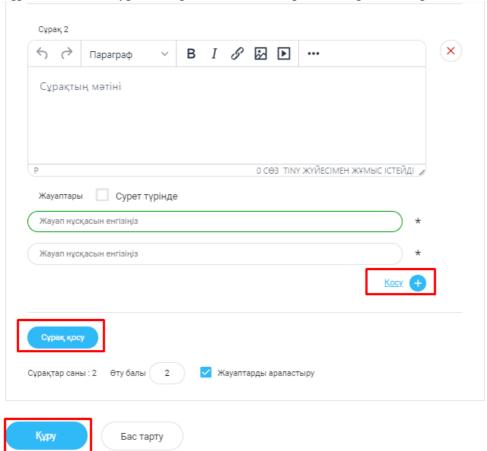
Жауап нұсқасы. Әр сұрақта дұрыс жауаптан басқа, кем дегенде бір қосымша жауап болуы керек. Қосымша нұсұаларды «Қосу» батырмасын басу арқылы қосуға болады (*). Бұрын қосылған нұсқаны «Жою» батырмасын басу арқылы жоюға болады (*).

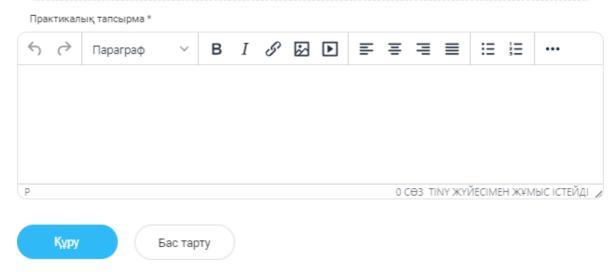
Қосымша сұрақ қосу үшін «Сұрақ қосу» батырмасын басу керек. Кез-келген қосылған сұрақты жою үшін (біріншісін қоспағанда), «Жою» батырмасын басуға болады (). **Бұрын жойылған сұрақты қалпына келтіру мүмкін емес.**

Тестті сәтті құру үшін талап етілетін өту балын көрсету қажет (барлық қосылған сұрақтар санынан артық болмауы керек). Егер білім алушы өту баллын ала аламаса, оған материалды қайта оқу және тест тапсыру мүмкіндігі беріледі.

Егер сіз «Жауаптарды араластыру» опциясын таңдасаңыз, сұрақтың жауаптары тест кезінде кездейсоқ ретпен орналастырылады. Егер опция таңдалмаса, сұраққа жауаптар сабақ құрылған кезде курс Авторы белгілеген тәртіппен орналастырылады.

Практикалық тапсырмалар курсты құру кезінде бақылаудың басқа форматы бола алады. Практикалық тапсырмаға қажетті материалдар келесі форматтардың бірінде болуы мүмкін: PDF, DOC, XLS, PPT, DOCX, XLSX, PPTX, PNG, JPG. Жүктелген файлдардың жалпы мөлшері 20 МБ-тан аспауы керек.

Барлық міндетті өрістерді толтырғаннан кейін (* символымен белгіленген) сабақ жасауды аяқтау үшін «Құру» батырмасын басыңыз. Сәтті жасалғаннан кейін сабақ осы курс үшін таңдалған тақырып бойынша сабақтар тізімінде көрсетіледі.

13. Қорытынды тестілеуді құру

Курстық материалдарды порталға жүктеудің алғы шарттарының бірі қорытынды тесттің бар болуы. Оқытуды аяқтау үшін міндетті талап қорытынды сынақтан өту, оның нәтижелері бойынша курсты аяқтағаны және дағдыны игергені туралы сертификат беріледі.

Ұсынылатын тапсырмалар саны - 25-тен 35-ке дейін, 1 сағатқа дейін тесттен өту уақыты ұсынылады.

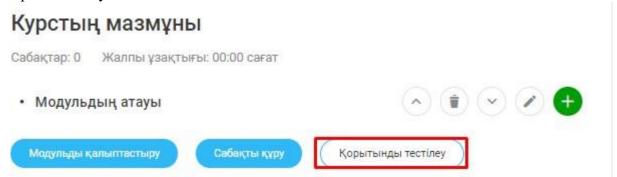
Сертификат алу үшін ұсынылатын білім деңгейі: 70%-дан астам дұрыс жауаптар.

Егер тест сәтті өткен болса, онда білім алушы алған дағдыларының тізімі бар оқуды аяқтағаны туралы сертификат алады, ол білім алушының жеке парағында «Менің сертификаттарым» бөлімінде орналастырылады. Білім алушының сертификаттары Enbek.kz сайтына жіберіледі және оқу барысында алынған дағдылар автоматты түрде түйіндемесінде көрсетіледі.

Қорытынды тестілеуден өткеннен кейін білім алушы экранда тек дұрыс жауаптардың нәтижесін көреді, қате жауаптар берілген сұрақтарды қайталауға мүмкіндік беру үшін қате жауап берілген сұрақтарға жауаптар көрсетілмейді.

Ақпаратты қайталау мүмкіндігі үшін аптасына кемінде бір рет кезеңділікпен үш рет қайта тапсыруға рұқсат беріледі.

Қорытынды тестілеуді құру үшін «Курс құрылымы» бөлімінде «Қорытынды тестілеу» батырмасын басу қажет.

Тест тапсырмаларынан тұратын сабақ құруды қараңыз.

НАЗАР АУДАРЫҢЫЗ! Қорытынды тестті құру тест тапсырмаларын қоспағанда, басқа тапсырмаларды қосу мүмкіндігін қарастырмайды.

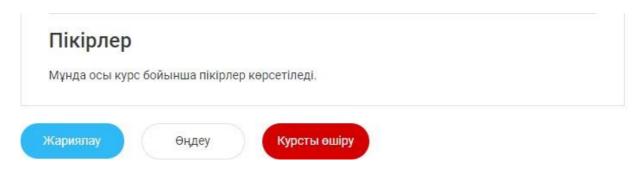
Әр курс үшін бір ғана қорытынды тест қосуға болады. Егер қорытынды тестілеу ертерек қосылса, оны өңдеуге немесе жоюға болады.

НАЗАР АУДАРЫҢЫЗ! Өзгерістерді бұрын жасалған соңғы тестте сақтағаннан кейін жасалған өзгерістерді қайтару мүмкін емес, және сақталған нұсқасы алдыңғы нұсқасын алмастырады.

НАЗАР АУДАРЫҢЫЗ! Қорытынды тест жойылғаннан кейін оны қалпына келтіру мүмкін емес, тек қайтадан әзірленеді.

14. Курсты жариялау

Курсты жариялау үшін курстың алдын-ала қарауына өтіп, «Жариялау» батырмасын басу керек.

НАЗАР АУДАРЫҢЫЗ! Сәтті жариялану үшін курста қорытынды тест болуы керек.

НАЗАР АУДАРЫҢЫЗ! Жарияланғанға дейін курс модераторға қарау үшін ұсынылады және сәтті бақылаудан кейін ғана жарияланады. Егер тексеру нәтижесінде кез-келген түсініктемелер туындаса, сізге хабарлама жіберіледі және курс «Жарияланбаған курстар» қосымшасына ауыстырылады.

15. Автордың өзінің YouTube арнасын құруы

YouTube арнасының артықшылықтары мен ерекшеліктері

- 1. Жылдам құру. Арнаны құру максимум 5-10 минутты алады.
- 2. Бұл тегін. YouTube арнасын құру тегін, бірақ мазмұнды жасау үшін сізде жазба құрылғысы және өңдеуге арналған бағдарлама болуы керек.
 - 3. Видеоматериал тез меңгеріледі.

YouTube есептік жазбасын тіркеу

- 1. YouTube сайтына тіркелу үшін <u>YouTube.com</u> сайтқа кіру керек және жоғарғы оң жақ бұрышта «**Кіру**» батырмасын басыңыз.
- 2. Ашылған қосымшада кіріс ретінде «Басқа опциялар» тармағын таңдап, пайда болған мәзірде «Аккаунт құру» батырмасын басыңыз.
 - 3. Жаңа есептік жазба жасау үшін қажет тіркеу деректерін енгізіңіз.

Бұл жағдайда кез-келген электрондық поштаны пошта ретінде пайдалануға болады, поштаны Google-да ашу қажет емес. Есептік жазбаңызды қорғау үшін сіздің аккаунтыңызды ешкім бұза алмайтынына сенімді болу үшін нақты телефон нөміріңізді көрсетіп, растағаныңыз жөн.

Соңында сіз өзіңіздің құпиялылық саясаты және қызмет көрсету шарттарымен келісіміңізді растауыңыз керек және өз арнаңызды құруға және конфигурациялауға өту үшін **«Келесі»** батырмасын басыңыз.

YouTube каналын қалай құруға болады

1-қадам. Арнаны құру

Сайтқа кіргеннен кейін сол жақта мәзір көрсетіледі, онда «Менің каналым» батырмасын таңдау керек.

Қалқымалы терезе пайда болады, онда сіз өзіңіздің арнаңыздың атын қойып, «Арна жасау» батырмасын басыңыз.

2-қадам. Атауы

Арнаға атауды қалай таңдауға болады?

- 1. Егер бұл жеке видео күнделік болса, онда сіздің атыңыз немесе тегіңіз. Сонымен қатар, лақап есімді қолдануға болады ең бастысы оны жазу және есте сақтау оңай болсын.
- 2. Компанияныздың атын, фирмалық атынызды немесе брэндтік атынызды корпоративтік арнанызға пайдаланыныз.

Арна жасалды, енді оған сәйкес келбет беру керек.

YouTube каналын қалай дұрыс орнатуға болады

3-қадам. Арна аватары

Ол үшін тінтуірдің жүгіргісін кішкентай адам белгішесінің үстіне қойып, қаламсапты басыныз

«Арна белгішесін өзгерту» терезесі пайда болады, «Өзгерту» батырмасын басыңыз

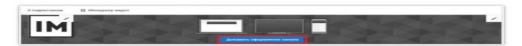
және Google+ сайтына өтіңіз, сол жерде арнаның аватары болатын фотосуретті жүктеу керек.

Аватар ретінде сіз фотосуретті, компанияны немесе брендтің логотипін пайдалануынызға болады.

4-қадам. Арна қақпағы

Содан кейін, YouTube арнасының әдемі дизайнын жасаңыз. Ол үшін «Арна дизайнын қосу» батырмасын басыңыз.

YouTube арнасының дизайны (тақырыбы) болатын сурет ретінде сіз өзіңіз жасаған немесе YouTube галереясынан таңдаған кез-келген суретті немесе фотосуретті пайдалана аласыз. Ұсынылған кескін өлшемі 2048*1152 пиксель.

5-қадам. Бет көрінісі

Енді көрініс параметрлеріне өтіңіз. Арнаны конфигурациялау үшін жазылу батырмасының жанындағы тісті дөңгелекті басыңыз.

Мұнда бастысы «Шолу» парағын қарауды қосу. Осының арқасында сіздің арнаңызда келесі өосымшалар пайда болады: басты бет, видео, плейбеттер, арналар және арна туралы.

6-қадам. Сипаттама

«**Арна туралы**» туралы бөліміне өту арқылы сіз арнаның сипаттамасын жасай аласыз, коммерциялық сұрақтарға, веб-сайтқа немесе әлеуметтік желілерге сілтемелер жібере аласыз. Ең көбі 5 сілтеме қосуға болады.

7-кадам. Логотип

Сіз сонымен қатар арнаның логотипін қоса аласыз, бұл үшін тісті дөңгелекті тағы бір рет басып, «кеңейтілген параметрлерді» таңдаңыз. Содан кейін «Корпоративті сәйкестендіру» бөліміне өтіп, «Арна логотипін қосу» батырмасын басыңыз. Контрасты жоғары суретті .png форматында қолданған дұрыс. Содан кейін бұл логотиптің қашан көрсетілетінін таңдаңыз: видеонінің басында, соңында немесе барлық уақытта.

Осыдан кейін сіздің видеоларыңызда арна логотипі көрсетіледі.

Сол бөлімде өз арнаңызды растау үшін «Мәртебе және функциялар» бөліміне өтіңіз. Бұл SMS растау арқылы жүзеге асырылады.

8-қадам. Арнаны қалай жеке және ашық етуге болады

Егер сіз арнаға орналастырылған бейнелерге қол жеткізуді шектегіңіз келсе, онда сіз бұл бейнелерді сілтеме арқылы жеке немесе қол жетімді ете аласыз. Мысалы, сіз тек жазылымды төлегендерге белгілі бір курсты немесе жеке сабақтардың бейнелерін сатып алғандарға қол жетімділікті қамтамасыз етсеңіз.

Арнаңыздың бетіне өтіп, видео менеджеріне өтіңіз.

Жасырғыңыз келетін бейненің қасында «Өзгерту» батырмасын басыңыз.

Бейне бар бетте, бейненің астында және сәл оң жағында, бейнеге кіруді шектеу үшін қажетті опцияны таңдаңыз:

сілтемеге арқылы қол жетімді;

шектеулі қол жетімділік (электрондық пошта арқылы).

Сол сияқты, сіз басқа бейнелерге немесе плейбеттерге кіруге тыйым сала аласыз.

9-қадам. Бірінші бейнені қалай қосуға болады

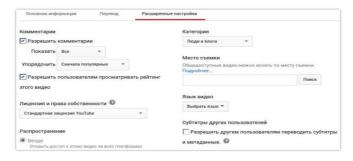
Жоғарғы оң жақ бұрыштағы көрсеткіні басып, компьютердегі бейнені таңдаңыз.

Жүктеу басталады. Бұл процесс жүріп жатқанда сіз тақырыпты таңдап, сипаттама жасай аласыз және тегтер қоя аласыз.

Содан кейін, егер қосымша конфигурация қажет болса, «Қосымша параметрлер» бөліміне өтіңіз. Мұнда сізге пікірлерді қосуға немесе өшіруге (әдепкі бойынша олар ашық), бейнені қарау статистикасына кіруді қосуға немесе өшіруге (әдепкі бойынша), бейне үшін санатты таңдауға, жас шектеулерін орнатуға және т.б болады.

Енді жариялау батырмасын басыңыз.

10-қадам. Екінші YouTube арнасын қалай құруға болады?

Автор әр курстың материалдарын жеке YouTube арналарында Google-де жаңа есептік жазбаны тіркемей-ақ жүктеуге мүмкіндігі бар.

Бұл үшін, бар **Youtube** арнаңызда жоғарғы оң жақ бұрышта өзіңіздің арнаңыздың белгішесін басыңыз, содан кейін тісті дөңгелекті басыңыз.

Ашылған терезеде сіздің бірінші арнаңыздың параметрлері туралы ақпарат пайда болады және төменгі жағында «Барлық арналарды көрсетіңіз немесе жаңасын жасаңыз» деген жол пайда болады, оны басу керек.

16. Курс мазмұнының бірегейлігіне қойылатын талаптар

Бүгінгі таңда мазмұнның бірегейлігін тексеру үшін ақылы және ақысыз қызметтер мен бағдарламалар өте көп. Олар әр түрлі алгоритмдерге негізделген, сондықтан әр түрлі бағдарламаларда тексеру нәтижелері әр түрлі болуы мүмкін. Курстың мазмұнын бірегейлікке бір емес, бірнеше қызметте тексерген жөн.

Курс мазмұнының бірегейлік пайызы кем дегенде 50% болуы ұсынылады. Курсты жобалау (мазмұнды талдау) және әзірлеу (сценарий жазу) кезеңінде тексеру қажет. Мәтінді бірегейлікке тексеру үшін сіз ақысыз қызметтерді пайдалана аласыз: edubirdie.com, text.ru, antiplagiat.ru, Pr-cy, Advego Plagiatus, Content-watch. А также программами: «eTXTAнтиплагиат», «Advego Plagiatus».

Курстың мазмұнын жүктеу кезінде автор пайдаланылған жұмыстардың/еңбектердің, видео, аудио файлдардың, презентациялардың және басқа материалдардың сілтемелерін ұсынуы керек.

Автор жарияланған материалдардың мазмұны және сапасына, Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде көрсетілген авторлық және (немесе) сабақтас құқықтардың бұзылуына өзі жауап береді.

17. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар тұлғалар үшін қол жетімділік

Барлық видео материалдар субтитрлермен, сурдоаудармамен бірге берілуі ұсынылады. Көру қабілеті нашар және дислексикалық білім алушыларға арналған онлайн курстарын құру кезінде білім беру мазмұнын рәсімдеуге қойылатын талаптар:

- 1) Фон және мәтін арасындағы қарама-қайшылық 7:1 кем емес ұсынылады. ColourContrastAnalyser сияқты контрасттық қызметтерді немесе Chrome үшін ContrastRatioChecker сияқты кеңейтімдерін пайдаланып мәтіндердің контрастын тексеруге болады. Компьютерде орнатуды қажет етпейтін контрасттық онлайн-тексерушілер де бар;
 - 2) Ұсынылған қаріп типі. Helvetica, Arial және Verdana сияқты қаріптерін қолданыңыз;
 - 3) Сызықтар аралығы кем дегенде 1,5, ал абзацтар аралығы кемінде 1,5 есе артық;
- 4) Мәтін ені бойынша тураланбайды. Ені бойынша тураланған мәтін сол жақтағы мәтінге қарағанда аз оқылады. Сөздер арасындағы аралықтың ұлғаюына байланысты: көз үнемі келесі сөздің басталуын іздеуге мәжбүр болады, ал жолдан жолға дейінгі кеңістіктердің айырмашылығы болғандықтан, бір қашықтықтан екіншісіне қайта құру керек;
- 5) Суреттер және графиктер. Сызбалар мен графиктер мүмкіндігінше қарапайым етіп жасалуы керек және көрнекі қабылдауды жеңілдету үшін бір графиканы немесе бір суретті презентацияның бір слайдына орналастыруға тырысу керек;
- 6) Фотосуреттер, иллюстрациялар және басқа көрнекіліктер. Ілеспе мәтін кескіннен бөлек орналастырылады және кескіннің сол жағына, жоғары немесе астына орналастырылады. Ешқашан мәтінді орамаңыз. Сонымен қатар, әр фотоны және суретті қысқа сипаттамамен сүйемелдеңіз;
- 7) Ақ-қара немесе жарықтығы төмен кескіндерді қолданыңыз Көру қабілеті бұзылған көптеген адамдарға жарқын жарық кедергі келтіреді.
- 8) Анимациялық эффекттер. Көру қабілеті нашар адамдарға анимациялық эффекттер минималды болуы керек. Оларды көру қабілеті нашар адамдардың қабылдауы өте қиын.

18. Автордың курсты сүйемелдеу жөніндегі міндеттері

Автор:

- курсты сараптау, тестілеу және пайдалану барысында анықталған кемшіліктерді жоюға:
 - Порталдағы курсты сүйемелдеуге міндеттенеді.

Порталда авторларға тіркелу:

- курсты әзірлеуге, редакциялауға/жоюға, жүктеуге;
- Порталда білім алушылармен «Менің диалогтарым» қосымшасы арқылы курс қатысушылары Порталдың қызметі және оқу үдерісі туралы сұрақтар қоя алатын кері байланыс;
- қызмет көрсету шарттарын өзгерту (ақысыз/ақылы/квота бойынша) және т.б. мәселелер талқыланатын Порталдың модераторларымен кері байланыс үшін қажет.

Порталға курсты орналастыру мүмкіндіктері:

- 1. Тегін автор клиенттерге бонус ретінде немесе басқа мақсатта өз өнімін сынау үшін тегін курстар орналастыра алады;
- 2. Ақылы курс құнын автор өзі анықтайды, автор Kassa24.kz жүйесінде тіркелуі керек, сол арқылы білім алушылар төлем ақы жүргізед;
- 3. Квота бойынша ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі тіркелген жұмыссыздар және халықтың әлеуметтік осал топтарының қатарындағы тұлғадарды оқытуға төлем ақы жүргізеді.

19. Курстың модерациясы

Автор курсты әзірлегеннен кейін жүктелген материалдар жарияланған тақырыптың мазмұнына сәйкестігі тексеріледі. Тексеру процедурасын Порталдың модераторы жүзеге асырады.

Курс туралы мәліметтер саны, форматы, ұзақтығы, файлды жүктеу тілі, қол жетімділігі, субтитрлер, сурдоаударма, практикалық тапсырмалар, сонымен қатар тестілер (аралық, қорытынды) автоматты түрде түсіріледі. Автоматты модерация нәтижелері квота бойынша бір білім алушының төлем құнын анықтайды.

Сонымен қатар, модератор курс мазмұнының (видео, аудио, презентация, мәтін және т.б.) жарияланған тақырыпқа сәйкестігін тексереді. Мазмұнның жарияланған тақырыпқа сәйкес келмеуі Порталға курсты жүктеуден бас тартуға себеп болуы мүмкін.

Мазмұнға сәйкес келуі бойынша бірқатар талаптар қойылады:

- 1. ақпараттың өзектілігі мен уақтылығы білім алушының шешім қабылдауына әсер ету және оның белгілі бір күнге дейін оқудағы қызығушылығын қанағаттандыру мүмкіндігі;
- 2. ақпараттың қол жетімділігі мен түсініктігі білім алушы ақпаратты қате жіберуден қорықпай шешім қабылдауға пайдалана алатындай етіп түсінікті түрде ұсыну;
 - 3. сапа:
 - орфографиялық және стилистикалық қателер болмауы керек;
- өте кішкентай немесе өте үлкен, қаріптің өлшемінен айтарлықтай өзгеше қаріп қолдануға жол берілмейді;
 - мағыналық жүктемені көтермейтін «артық» мәтіндер болмауы керек.
 - 4. Мазмұнның мәлімделген тақырыпқа сәйкестігі.

Егер курс жоғарыда аталған талаптарға сәйкес келмесе, Авторға курсты аяқтау қажеттілігі туралы хабарлама жіберіледі, Порталға курсты жүктеуден бас тартудың себептері көрсетіледі.

Егер курс жүктеуге келісілген болса, онда ол ақылы және ақысыз негізде Порталға жүктеледі.

Егер Автор квота бойынша курсты өткізуге келіссе, онда Автор онлайн курс бағдарламасын қоса отырып, «ЕРДО» АҚ-мен типтік келісімшартқа қол қояды (1-қосымша). Авторға төлем әр айдың соңында әр оқытылған және сертификатталған адам үшін төленеді.

Қосымша 1

Онлайн курс бағдарламасы

Курстың атауы	Курстың тақырыбын көрсетіңіз			
Кәсіби сала	Ашылмалы тізімнен кәсіби саланы көрсетіңіз			
Кәсіптер	Ашылмалы тізімнен мамандықты көрсетіңіз			
Курста алынатын дағдылар	Ашылмалы тізімнен б3л3м алушы курс барысында алатын дағдыны(ларды) көрсетіңіз			
Курстың қысқаша аннотациясы	Курстың негізгі мазмұнын 1-2 сөйлеммен көрсетіңіз (200 символға дейін)			
Курстың толық аннотациясы	Курс туралы ақпарат, оның форматы және құрылымы (2000 символға дейін)			
Курстың құрылымы	Қысқаша сипаттамасы бар модульдердің немесе сабақтардың тізімі (2000 символға дейін)			
Жарнамалық бейне (бар болған жағдайда)	Курстық бейнеге сілтеме беріңіз			